

ABVV

Samen sterk

Ken
de index
op je
duimpje

KEN DE **INDEX**
OP JE DUIMPJE

Inhoudstafel

Inleiding	7
Terminologie	9
Het indexcijfer van de consumptieprijzen	12
Waarom een indexcijfer van de consumptieprijzen?	12
Hoe wordt de index berekend?	12
Welke kwaliteiten moet de index hebben?	14
Indexhervormingen	16
Kort historisch overzicht	16
Wat zijn vanaf 2006 de nieuwigheden en waarom?	18
Waarom een tussentijdse hervorming in 2008?	21
Definitiewijzigingen eerste actualisering in 2008	22
Waarom een tussentijdse hervorming in 2010?	24
Definitiewijzigingen tweede actualisering in 2010	25
De Gezinsbudgetenquête	26
Waarom wordt deze enquête gehouden?	26
Wat leert deze enquête ons?.....	27
Waarvoor wordt de enquête gebruikt in de index?	27
De achtste indexhervorming	28
Welke structuur en getuigen heeft de nieuwe index?	28
Structuur	28
Getuigen	29
Waarom zitten sommige producten en diensten niet in de index?	31
De gezondheidsindex	32
De automatische indexering	33
Historiek	33
Belang van de automatische indexering	33
De rol van het ABVV	34
Wat zijn de voornaamste methoden die gebruikt worden?	34
Indexering in de privésector	35
Indexering in de publieke sector.....	35
Indexering van de sociale uitkeringen	35
De “all in” formule	36
De conversiecoëfficiënt	37
Wat is het?.....	37
Hoe wordt deze coëfficiënt gebruikt?.....	37
Is dit belangrijk?	38
De Indexcommissie	39
Wat is haar rol?	39
Wie zetelt in de Indexcommissie?	39
De geharmoniseerde index van de consumptieprijzen	40
Wat is dit?.....	40
Waarvoor dient deze index?.....	40
Waarin verschilt deze index van de nationale index van de consumptieprijzen?	41
Bijlage 1: Lijst van getuigen met hun gewichten	43
Bijlage 2: De lokaliteiten en hun geografisch gewicht.....	44
Bijlage 3: Conversiecoëfficiënten.....	47
Bijlage 4: Huurindexering	48

Inleiding

Onze consumptie- en koopgewoonten veranderen in de loop van de jaren. We kleden ons niet meer zoals twintig jaar geleden, onze hobby's zijn veranderd, we richten onze huizen anders in en we eten niet meer dezelfde dingen. Zo kopen we steeds vaker diepgevroren bereide gerechten, vandaar de toevoeging in de indexkorf van de 'diepvriesmaaltijd op basis van vis' en de 'diepvriessoep'. Ook de technologie evolueert, vandaar het schrappen van 'huur van een videocassette' en de toevoeging van 'huur van een DVD', het schrappen van 'het fototoestel' en de toevoeging van 'het digitale fototoestel', ...

Het spreekt voor zich dat de index, die de weerspiegeling is van de evolutie van de consumptieprijzen, regelmatig wordt aangepast, via een hervorming, om de consumptie van de huishoudens beter te weerspiegelen. Behalve een volledige hervorming, die om de acht jaar moet gebeuren, vindt om de twee jaar een actualisering plaats van de indexkorf, zodat deze nog dichter aansluit bij de werkelijkheid.

Terwijl de producten en diensten die deel uitmaken van de indexkorf in de loop van de tijd veranderen, blijft het verband tussen de index en de lonen en sociale uitkeringen hetzelfde. Dit verband is de automatische indexering.

De automatische indexering beschermt de koopkracht van alle werknemers en sociale uitkeringsgerechtigden. Dit is onze doelstelling. Daarom heeft het ABVV altijd al een voortrekkersrol gespeeld in de strijd voor de bescherming van de koopkracht van de huishoudens. Dit is mogelijk door onze actieve aanwezigheid binnen de Indexcommissie en door de strijd van onze militanten voor het behoud van de automatische index. Zij die de index en de automatische indexering willen gebruiken om een herverdelingspolitiek te voeren, vergissen zich van instrument. Andere middelen zoals het minimumloon, de verbetering van de sociale uitkeringen of een vrijwillig beleid van sociale huisvesting bijvoorbeeld zijn veel geschikter om tegemoet te komen aan de grote uitdagingen van de steeds toenemende ongelijkheid.

Deze brochure probeert de praktische aspecten van de index en de indexering (hoe wordt de automatische indexering van de lonen en sociale uitkeringen berekend) en de theoretische aspecten (geschiedenis, berekening en samenstelling van de index, gezondheidsindex, Europese dimensie, ...) zo duidelijk mogelijk uit te leggen.

Onze brochure laat je kennismaken met de geschiedenis en de berekening van de index, en met het belang van de automatische index voor het behoud van onze koopkracht.

Anne Demellenne
Algemeen Secretaris

Rudy De Leeuw
Voorzitter

MANNEN - VROUWEN

Verwijzingen naar personen of functies (zoals 'werknemer', 'adviseur', ...) hebben betrekking op vrouwen en mannen.

Terminologie

Alvorens op de inhoudelijke toer te gaan, geven we een overzicht van een aantal vaak gebruikte woorden of begrippen en hun betekenis. Bepaalde termen worden in de loop van de brochure nog verder toegelicht.

Automatische indexering

Mechanisme waarbij de lonen van de werknemers én de sociale uitkeringen automatisch aangepast worden aan de prijsevolutie van een korf goederen en diensten voor het behoud van de koopkracht.

Basisjaar

Het basisjaar is het jaar waarin de teller op 100 wordt gezet en de indexkorf dus de waarde 100 krijgt. Het nieuwe indexcijfer heeft 2004 als basisjaar.

Basisprijs

De basisprijzen zijn de gemiddelde prijzen van de "getuigen" over het hele jaar 2004. Vanaf 2006 worden de maandelijkse prijzen van de getuigen vergeleken met de basisprijzen om het maandelijkse indexcijfer te berekenen.

Bijvoorbeeld: de gemiddelde prijs van een jeansbroek bedroeg € 40 in 2004. In januari 2006 betaalden we hiervoor € 42 en in februari 2010 € 45,32.

€ 40 = = 100 (indexcijfer)

dan is € 1 = (100 : 40) = 2,5

en is € 42 = 2,5 x 42 = 105

De € 40 - die gelijkgesteld werd met 100 - noemen we de basisprijs. 2004 is het basisjaar. Het indexcijfer van de jeansbroek is gestegen van 100 in het basisjaar 2004 naar 105 in januari 2006 en naar 113,3 in februari 2010.

Conversiecoëfficiënt (of omrekeningscoëfficiënt)

Bij overschakeling naar een indexcijfer met een nieuw basisjaar, wordt een conversiecoëfficiënt gebruikt, enerzijds om de spilindexen naar het nieuwe basisjaar om te rekenen, en anderzijds om een ononderbroken reeks van indexcijfers samen te stellen die begon in 1920.

Gemiddelde

Rekenkundig: bijvoorbeeld: ik koop drie jeansbroeken van € 32, € 35 en € 41. Ik heb gemiddeld $(32 + 35 + 41) : 3 = € 36$ per stuk uitgegeven. Dit is het rekenkundige gemiddelde van de prijzen van drie jeansbroeken..

4-maandelijks: dit is het rekenkundige gemiddelde van de maand en de drie voorgaande maanden.

Bijvoorbeeld: in januari geef ik gemiddeld € 21 uit aan een maaltijd in een restaurant en in februari geef ik gemiddeld € 25 uit aan een maaltijd in een restaurant, in maart consumeer ik gemiddeld voor € 18 maaltijden in een restaurant en in april voor gemiddeld € 23. Over een periode van 4 maanden heb ik gemiddeld $(21 + 25 + 18 + 23) : 4 = € 21,75$ aan maaltijden in een restaurant uitgegeven. Dit is het 4-maandelijke gemiddelde.

4-maandelijks voortschrijdend: het 4-maandelijks gemiddelde schrijdt voort in de tijd door elke keer een maand op te schuiven. Zo is het voortschrijdende gemiddelde in april het rekenkundige gemiddelde van de maanden januari, februari, maart en april terwijl dat in mei het rekenkundige gemiddelde van de maanden februari, maart, april en mei is.

Getuigen (of posten)

Dit zijn de 520 goederen en diensten die in de indexkorf zitten en die representatief zijn voor een aantal gelijkaardige goederen en diensten.

Bijvoorbeeld: niet alle soorten koffiekoeken zijn opgenomen in de indexkorf maar enkel de rozijnenkoek die representatief is voor de andere koffiekoeken.

Achter een aantal getuigen schuilt zelf een hele korf van goederen of diensten; dit is het geval voor 'Verse vis, week- en schaaldieren', 'Vers fruit', 'Verse groenten', 'Snijbloemen'.

Achter andere getuigen schuilt een staal; dit is het geval voor 'Niet-sociale huren', 'Nieuwe wagens', 'Farmaceutische specialiteiten', 'Verzekeringen', 'Buitenlandse reizen', 'Citytrips', 'Vliegtuigticket', 'Telefoongesprekken via vast toestel', 'pc', 'schouwburgabonnement'.

In bijlage 1 vind je de lijst van al de getuigen met hun gewichten.

Gewichten

*van de getuigen: geven het belang weer van de getuigen in de indexkorf. Een getuige die een belangrijke uitgavenpost vertegenwoordigt voor de gezinnen, heeft een groot gewicht. Een getuige die minder belangrijk is in de uitgaven van de gezinnen heeft een kleiner gewicht. Bijvoorbeeld: het gewicht van de getuige 'bruin brood 800 gram' is vier keer groter dan het gewicht van de getuige 'speciaal brood 400 gram'. De gewichten van de getuigen zijn in bijlage 1 opgenomen.

*van de lokaliteiten: geven het belang weer van de lokaliteiten waar de prijzen genoteerd worden en dit op basis van het bevolkingsaantal; men spreekt over de geografische weging. Bijvoorbeeld: de lokaliteit Leuven heeft een gewicht dat 11 keer groter is dan het gewicht van de lokaliteit Ciney vermits er meer mensen wonen. In bijlage 2 vind je een volledig overzicht van de lokaliteiten met hun gewichten.

Gezondheidsindex

Het gezondheidsindexcijfer wordt berekend door uit het Nationaal Indexcijfer van de Consumptieprijzen een aantal getuigen te schrappen. Deze getuigen vallen onder de categorieën 'tabaksproducten', 'alcoholhoudende dranken', 'benzine' en 'diesel'.

Sinds 1 januari 1994 zijn de indexeringen van lonen en sociale uitkeringen gekoppeld aan het 4-maandelijks gemiddelde gezondheidsindexcijfer.

Geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen

Dit indexcijfer wordt sinds 1997 voor België berekend. Het dient enkel ter controle van het prijsstabiliteitscriterium van het Europese verdrag in de EU-lidstaten en het laat toe de inflatiecijfers van de verschillende landen van de Europese Unie te vergelijken.

Huishoudbudgetenquête (of gezinsbudgetenquête)

Een aantal zorgvuldig geselecteerde gezinnen wordt gevraagd om een maand lang hun dagdagelijkse uitgaven te noteren en drie maanden lang hun grote uitgaven. Vervolgens worden de gegevens geëxtrapoleerd naar een jaar. Deze enquêtes vervangen de vorige, waarbij de gezinnen een jaar lang al hun uitgaven moesten noteren, wat uiteraard een enorme werklast voor hen met zich meebracht. De enquête dienst als basis voor de aanpassing van de indexkorf bij een hervorming.

Indexcommissie

Raadgevende commissie, samengesteld uit academici en vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers, die elke maand het maandelijkse indexcijfer onderzoekt, indexhervormingen begeleidt en adviezen schrijft over indexkwesties.

Indexeringsmodaliteiten

De indexeringsmodaliteiten beschrijven nauwkeurig wanneer en hoe er mag geïndexeerd worden. Voor de lonen in de privé-sector worden de modaliteiten vastgelegd in een Collectieve Arbeidsovereenkomst; voor de lonen in de publieke sector en voor de sociale uitkeringen is dat bij wet.

Er wordt ondermeer in vastgelegd welk de referentie-index is, op welk moment er wordt geïndexeerd en hoe hoog de indexering zal zijn.

Indexkorf

Alle goederen en diensten waarvan de prijzen worden genoteerd om het indexcijfer te berekenen. Naar aanleiding van een indexhervorming wordt de korf aangepast.

Inflatie

Wanneer de indexcijfers van de maand worden bekendgemaakt, wordt meestal ook de inflatie vermeld.

Dit is de procentuele stijging van het indexcijfer van de betrokken maand ten opzichte van dezelfde maand van het voorgaande jaar. De inflatie geeft dus de stijging van het prijsniveau weer over het afgelopen jaar.

Lokaliteiten

Dit zijn de gemeenten en steden waar de prijzen maandelijks worden genoteerd in een aantal representatieve winkels, grootwarenhuizen en bij de dienstenverstrekkers. België is opgedeeld in 65 lokaliteiten waar de prijsopnames plaatsvinden.

De lijst dateert van 1991 en is terug te vinden in bijlage 2.

Nationaal Indexcijfer van de Consumptieprijzen

Cijfer dat de prijsevolutie van een korf producten en diensten weergeeft.

Deze producten en diensten zijn representatief voor de consumptie-uitgaven van de gezinnen.

Prijsobservatiepunten

Dit zijn de winkels en dienstenverstrekkers waar de prijzen maandelijks genoteerd worden. Zowel bij kruideniers als in grootwarenhuizen gebeuren de prijsopnames. Daarnaast worden gespecialiseerde winkels bezocht.

Punten en procenten

'Punten' drukken het absolute verschil uit tussen indexcijfers. 'Procenten' drukken het relatieve verschil uit tussen indexcijfers.

Bijvoorbeeld: stijgt het indexcijfer van 124 naar 128, dan is dit een absolute stijging van $(128 - 124) = 4$ punten. Relatief gezien - dus uitgedrukt in procent - spreekt men van een stijging van $[(128 - 124) : 124] \times 100 = 0,03 \times 100 = 3\%$.

Referentie-index

Indexcijfer dat aanleiding geeft tot een loonswijziging.

Bijvoorbeeld: in de sector van het kappersbedrijf en de schoonheidszorgen is de referentie-index het 4-maandelijkse gemiddelde gezondheidsindexcijfer zelf; in de voedingsnijverheid is de referentie-index het gemiddelde van de 4-maandelijkse gemiddelde gezondheidsindexen van de laatste twee maanden.

Spilindexcijfer

Cijfer dat als drempel dient in bepaalde indexeringssystemen: wordt de drempel – spilindex - overschreden door de referentie-index, dan wordt er geïndexeerd; de spilindexen worden vaak in de Collectieve Arbeidsovereenkomst in schijven vastgelegd, bijvoorbeeld van 2%.

Het indexcijfer van de consumptieprijzen

Waarom een indexcijfer van de consumptieprijzen?

Het indexcijfer van de consumptieprijzen - beter bekend als 'de index' - is een instrument dat de prijsevolutie meet van goederen en diensten die de gezinnen consumeren. Het geeft dus een schatting van de evolutie van de levensduurte voor de gezinnen.

In een ideale wereld zou het noteren van de prijzen moeten gebeuren voor álle consumptiegoederen en dito diensten. Dat is uiteraard onmogelijk. Daarom wordt een keuze gemaakt uit de belangrijkste goederen en diensten, de zogenaamde 'getuigen'. Maandelijks worden de prijzen van deze producten genoteerd in een aantal verkooppunten verspreid over het hele land.

Om op een zinvolle wijze de evolutie van de prijzen te vergelijken, worden ze uitgedrukt in een indexcijfer. De index geeft immers informatie over het 'relatieve' niveau van de prijzen. Om de evolutie van de consumptieprijzen te meten, is het absolute niveau van de prijzen op een gegeven ogenblik niet van belang. Op zichzelf heeft dit niveau geen waarde. Wat wel telt, is de vergelijking met het niveau van de consumptieprijzen uit een vorige periode.

Hoe wordt de index berekend?

De berekeningsmethoden die we op de volgende bladzijden gaan bekijken, is van toepassing op de overgrote meerderheid van de 520 getuigen van de nieuwe index. Voor de andere getuigen wordt een andere, licht afwijkende berekeningsmethode gebruikt.

1ste stap: berekening van de basisprijzen per lokaliteit

Gedurende een heel jaar - het basisjaar 2004 in dit geval - worden voor alle getuigen de maandelijks gemiddelde prijzen berekend. Zo krijg je voor elk van de 65 lokaliteiten en voor elk van de 520 getuigen twaalf maandelijks gemiddelde prijzen. De basisprijs per lokaliteit voor een getuige is de gemiddelde prijs van deze getuige tijdens het basisjaar, dus de som van de twaalf maandelijkse gemiddelde prijzen gedeeld door twaalf.

Basisprijs per lokaliteit

Voorbeeld: laten we veronderstellen dat in 2004 voor de getuige 'cent wafer' in €/200g de volgende maandelijkse gemiddelde basisprijzen (in €) werden genoteerd in de lokaliteit Brussel:

Jan	Feb	Ma	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Totaal
0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,80	0,80	0,85	0,88	0,87	0,87	9,93

De basisprijs voor 200g cent wafer in de lokaliteit Brussel bedraagt dus: $(9,93 : 12) = \text{€}0,83$.

Zolang de index met basisjaar 2004 geldt, zal de index van de cent wafer in de lokaliteit Brussel worden berekend op een basisprijs van €0,83.

2de stap: berekening van de maandelijkse gemiddelde prijzen per lokaliteit

In elk van de 65 lokaliteiten worden in een aantal vooraf bepaalde verkooppunten de prijzen van alle getuigen genoteerd. Per lokaliteit wordt voor elke getuige het rekenkundige gemiddelde berekend.

Het rekenkundige gemiddelde

Het rekenkundige gemiddelde wordt als volgt berekend:

In januari 2006 noteerden de indexagenten – zo worden de personeelsleden van de Eenheid Consumptieprijzen die maandelijks de prijzen noteren genoemd – in drie verschillende winkels in de lokaliteit Brussel drie verschillende prijzen voor de getuige 'cent wafer', zijnde: €0,83, €0,84 en €0,88. Het rekenkundige gemiddelde van de prijs van de cent wafer in Brussel voor de maand januari bedraagt dan $(0,83 + 0,84 + 0,88) / 3 = \text{€}0,85$.

3de stap: lokale indexcijfers per getuige

Vanaf het in voege treden van een vernieuwde indexkorf, met een nieuw basisjaar, wordt voor elke getuige maandelijks een lokaal indexcijfer berekend. Deze lokale index is de gemiddelde prijs van de getuige in een welbepaalde lokaliteit (berekening: zie stap 2), gedeeld door de basisprijs per lokaliteit (berekening: zie 1ste stap), vermenigvuldigd met 100.

In januari 2006 bedroeg de lokale index van de cent wafer (in ons voorbeeld) in Brussel dus $(0,85 : 0,83) \times 100 = 102,41$.

De lokale basisprijs (in 2004) van €0,83 werd immers gelijkgesteld met het indexcijfer 100.

Wat kunnen we nog meer afleiden uit dit voorbeeld? Het onderscheid tussen punten en procenten.

In januari 2006 is de prijs van de cent wafer in Brussel gestegen van 100 naar 102,41 in verhouding tot het basisjaar 2004.

In indexterminologie heet dit een toename van $(102,41 - 100) = 2,41$ punten of van $(102,41 - 100) : 100 = 0,0241 = 2,41\%$.

Stijgt in de loop van de maand februari 2006 de index van de cent wafer in Brussel verder tot 103, dan krijgen we het volgende resultaat ten opzichte van januari 2006:

- een stijging, uitgedrukt in punten, van $(103 - 102,41) = 0,59$ punten
- een toename, in procenten, van $(103 - 102,41) : 102,41 = 0,0058 = 0,58\%$.

4de stap: indexcijfers van de lokaliteiten

Op basis van de berekende lokale indexcijfers per getuige, berekenen we nu voor elk van de 65 lokaliteiten één indexcijfer. Hiervoor maken we gebruik van de gewichten van de verschillende getuigen. We hebben al eerder gezien dat het gewicht van een getuige zijn belang aangeeft binnen het gezinsbudget. De gewichten worden uitgedrukt in pro mille (‰). De som van de gewichten van alle getuigen is dus gelijk aan 1.000.

In alle lokaliteiten worden de lokale indexcijfers van alle getuigen vermenigvuldigd met de gewichten van deze getuigen. Vervolgens worden de gewogen indexen samengeteld en ten slotte wordt dit cijfer gedeeld door de som van de gewichten, dus door 1.000. Zo krijgen we voor elk van de 65 lokaliteiten één indexcijfer.

De lokale index van de getuige 'cent wafer', die we berekend hebben in stap 3, vertegenwoordigt dus één van de 520 lokale indexen die toelaten het indexcijfer te berekenen voor de lokaliteit Brussel. Dit gebeurt in elk van de 65 lokaliteiten.

5de stap: het indexcijfer van België

De laatste stap bestaat uit de berekening van het nationale indexcijfer van de consumptieprijzen op basis van de indexcijfers van de 65 lokaliteiten. Het gewicht van deze lokaliteiten, eveneens uitgedrukt in ‰, is gebaseerd op het aantal inwoners van iedere lokaliteit. De grote lokaliteiten hebben een belangrijker gewicht dan de kleinere.

Alle indexcijfers van de lokaliteiten worden op hun beurt vermenigvuldigd met de gewichten van de lokaliteiten en vervolgens opgeteld. De som wordt ten slotte gedeeld door 1.000, dus door de som van de gewichten van de 65 lokaliteiten.

Om de prijzen van bepaalde getuigen op te nemen in de index, wordt een licht afwijkende formule gebruikt (de drie eerste stappen zijn anders). Dit is met name het geval voor de getuigen 'vers fruit en verse groenten'; 'verse vis, week- en schaaldieren', 'huur', 'snijbloemen', 'aardappelen', 'reizen naar het buitenland', 'farmaceutische specialiteiten', 'wagens', 'verzekeringen'.

Welke kwaliteiten moet de index hebben?

• De index moet representatief zijn

Aangezien het praktisch onmogelijk is alle bestaande goederen en diensten op te nemen in de index, wordt erop gelet dat de lijst met goederen en diensten zo representatief mogelijk is voor het geheel van de gemiddelde consumptie-uitgaven van de gezinnen.

Bij de keuze van deze representatieve goederen en diensten houdt de Indexcommissie rekening met de resultaten van de Gezinsbudgetenquête. Uit deze enquête kan afgeleid worden hoeveel en welke producten en diensten een gemiddeld gezin jaarlijks consumeert.

Een consumptiegoed of dienst komt als 'getuige' in de indexkorf terecht als het representatief is voor een heel gamma identieke of gelijkaardige goederen of diensten. Zo worden bijvoorbeeld de prijzen genoteerd van een bepaalde soort aardappelen die in het land een groot verbruik kent. De getuige 'aardappelen' staat in het indexcijfer voor alle soorten aardappelen die door de huishoudens verbruikt worden.

Eveneens op basis van de Gezinsbudgetenquête worden aan de verschillende goederen en diensten 'gewichten' toegekend. Zo krijgt een getuige een kleiner of groter gewicht, al naargelang het belang van deze getuige in de gezinsuitgaven.

De wasmachine kreeg bijvoorbeeld een gewicht van 1,38 ‰ (pro mille) in de indexkorf, omdat de gezinnen gemiddeld ongeveer €1,38 op €1.000 uitgeven voor de aankoop van een wasmachine. Die 1,38 ‰ staat voor het gewicht van deze getuige in de indexkorf.

Om haar representatieve karakter te behouden, moet de indexkorf regelmatig worden geactualiseerd, zodat nieuwe en veel geconsumeerde goederen en diensten erin kunnen worden opgenomen (in de index met basis 2004 waren dat bijvoorbeeld het 'meergranenbrood' of 'het internetabonnement' en 'de vitrokeramische kookplaat'). De diensten en de goederen die van de markt verdwenen zijn of minder worden verkocht (bijvoorbeeld 'het onderhemd' of 'de huur van een videocassette') worden uit de korf verwijderd. Tot hertoe gebeurde een volledige hervorming ongeveer om de 8 jaar. Voortaan vindt een actualisering van de korf om de 2 jaar plaats en een volledige hervorming om de 8 jaar.

• De index moet de evolutie van de levensduurte weergeven

De index is de barometer van onze 'levensduurte': stijgen de prijzen dan moet de index stijgen, dalen de prijzen dan moet de index dalen. Hieruit blijkt hoe belangrijk het is goede getuigen te kiezen.

Een delicate discussie die nu en dan de kop opsteekt, is deze van de kwaliteitswijzigingen van de getuigen en het al dan niet in rekening brengen hiervan in de index.

Soms kan een prijsstijging samenvallen met een verbetering van de kwaliteit van de getuige. Sommigen werpen op dat deze prijsstijging moet worden geneutraliseerd in de index, omdat men - weliswaar dikwijls, maar zeker niet altijd - een 'beter' product koopt (bijvoorbeeld een computer die vervangen wordt door een nieuw en krachtiger model).

Het ABVV heeft zich altijd verzet tegen een dergelijke neutralisering, omdat de consument vaak geen andere keuze heeft (bijvoorbeeld wanneer een product van de markt verdwenen is). De enige uitzondering die werd aanvaard, heeft betrekking op bepaalde nieuwe wagens (voor meer details zie het hoofdstuk over de indexhervormingen).

• De index moet verstaanbaar zijn voor iedereen

Ingewikkelde formules en berekeningsmethodes zijn soms nodig, opdat de index de algemene prijsevolutie zo getrouw mogelijk zou weergeven. Maar om de index voor iedereen doorzichtig te houden, worden in de mate van het mogelijke eenvoudige berekeningswijzen gehanteerd.

• De index moet controleerbaar zijn

In het verleden werden pogingen ondernomen om de index te manipuleren met de bedoeling een indexering uit te stellen. De enige mogelijkheid om deze manipulaties te voorkomen, is een strenge controle op de berekening van het indexcijfer. Die controle gebeurt door de Indexcommissie. Het is dus heel belangrijk om gemakkelijk controleerbare getuigen te kiezen.

Indexmanipulaties: enkele voorbeelden

- In augustus 1962 had de minister van Economische Zaken de personeelsleden van de Eenheid Consumptieprijzen - die de prijzen noteren in de lokaliteiten - verboden rekening te houden met de prijsstijging van de sociale abonnementen voor het openbaar vervoer. Onze vertegenwoordigers in de Indexcommissie weigerden het indexcijfer goed te keuren. Na verscheidene maanden van discussies kon de minister niet anders dan afzien van deze manipulatie.
- In het indexcijfer met basisjaar 1953, vertegenwoordigde de getuige 'broodjes' alle kleine bakkerijwaren. In 1965 blokkeerde de minister de prijzen van de broodjes en liet de prijzen van alle andere bakkerijwaren stijgen. Door de onmiddellijke weigering van de vakbondsorganisaties om het indexcijfer goed te keuren, draaide de minister na enkele maanden bij.
- Op vraag van de minister werd in oktober 1978 de prijzen van een aantal 'witte producten' genoteerd in plaats van de oorspronkelijk vastgelegde en gevolgde merkproducten. Hierdoor steeg de index met 0,05 punt minder dan normaal. De ABVV-vertegenwoordigers in de Indexcommissie onthielden zich. Het ABVV-bureau stelde dat het onaanvaardbaar was dat de minister buiten elke hervorming en zonder de Indexcommissie te raadplegen deze opdracht had gegeven. Uiteindelijk adviseerde de Indexcommissie de minister in juni 1979 de helft van de 'witte producten' in de index op te nemen en de andere helft te schrappen.

Indexhervormingen

Kort historisch overzicht

Het 'Indexcijfer der kleinhandelsprijzen' werd vanaf zijn geboorte in 1920 regelmatig gepubliceerd in het 'Tijdschrift voor Ravitaillering'. Het werd op initiatief van socialistisch minister J. Wauters ingevoerd om de koopkracht van de werknemers te vrijwaren. In de periode na WO I en de daaropvolgende crisis van de jaren '20 klommen de prijzen immers pijlsnel.

Slechts een beperkt aantal cao's - bijvoorbeeld in de mijnsector - voorzagen in het begin een automatische indexering. Nu, 91 jaar later, voorzien quasi alle CAO in de privé-sector op een specifieke manier in de automatische aanpassing van de lonen en barema's aan het 4-maandelijks voortschrijdende gemiddelde van de gezondheidsindex. Voor de publieke sector is het de wet van 1 maart 1977 die in de automatische indexering van de lonen voorziet. Naast de lonen, worden ook de sociale uitkeringen automatisch geïndexeerd.

Sinds zijn geboorte is de index acht keer hervormd. Dit heeft een uitbreiding en weging van de lokaliteiten met zich meegebracht, een uitbreiding en weging van de getuigen op basis van de gezinsbudgetenquêtes en een uitbreiding en wijziging van de berekeningsmethodes van de indexcijfers van bepaalde getuigen zoals de wagens.

Maar ook de indexfamilie heeft uitbreiding gekend. Naast het Nationaal Indexcijfer van de Consumptieprijzen bestaan ondertussen ook de gezondheidsindex en het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen. Meer informatie hierover lees je in respectievelijk het vijfde en het negende deel van de brochure.

In dit korte overzicht vind je de belangrijkste ontwikkelingen sinds de geboorte van de index terug. De achtste hervorming komt uitgebreid aan bod in het vierde deel van de brochure.

Jaar	Gebeurtenis	Specificiteit
1920	<ul style="list-style-type: none"> • Ontstaan van het Indexcijfer der kleinhandelsprijzen als meetinstrument voor de evolutie van de kleinhandelsprijzen 	<ul style="list-style-type: none"> • 56 getuigen (55 goederen en 1 dienst) • 59 lokaliteiten (steden en gemeenten met een grote handelsactiviteit) • basis: april 1914 = 100
1935	<ul style="list-style-type: none"> • Oprichting van de Commissie van het Indexcijfer van de kleinhandelsprijzen 	<ul style="list-style-type: none"> • Samengesteld uit werknemersvertegenwoordigers, werkgeversvertegenwoordigers en wetenschappers
1939	EERSTE HERVORMING	<ul style="list-style-type: none"> • 56 getuigen (33 getuigen worden vervangen) • 62 lokaliteiten die gewogen worden op basis van het bevolkingsaantal • basis: 1936-1937-1938 = 100 (prijsgemiddelden over 3 jaar om uitzonderlijk grote prijschommelingen tegen te gaan)
1940 tot 1946	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdelijke stopzetting van de publicatie van de index wegens WO II en van de werking van de Commissie van het Indexcijfer van de kleinhandelsprijzen 	<ul style="list-style-type: none"> • De werkgevers blokkeerden of verlaagden de lonen tijdens de oorlog
1955	TWEEDE HERVORMING	<ul style="list-style-type: none"> • 79 getuigen • 62 lokaliteiten • basisjaar: 1953 = 100

1968	<p>DERDE HERVORMING</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indexcijfer der kleinhandelsprijzen wordt indexcijfer der Consumptieprijzen • Eerste index die rekening houdt met een degelijke gezinsbudgetenquête • De geboorte van de Indexcommissie 	<ul style="list-style-type: none"> • 147 getuigen • 62 lokaliteiten • basisjaar: 1966 = 100
1972	<ul style="list-style-type: none"> • Tussentijdse hervorming: omwille van de invoering van de BTW die in bepaalde sectoren aanzienlijke prijsstijgingen met zich meebrengt 	<ul style="list-style-type: none"> • 147 getuigen: <ul style="list-style-type: none"> - voedingswaren (30%) - niet-voedingswaren (40%) - diensten (aandeel verhoogd tot 30%) • basisjaar: 1971 = 100
1973	<ul style="list-style-type: none"> • Tussentijdse hervorming: omwille van de eerste petroleumcrisis was een betere representativiteit van brandstoffen voor huishoudelijk gebruik noodzakelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Opname van twee nieuwe goederen, gasolie en lichte stookolie, naast diverse steenkoolsoorten
1976	<p>VIERDE HERVORMING</p> <ul style="list-style-type: none"> • De eerste gewogen index met getuigen die gewogen worden op basis van de consumptie-uitgaven van de gezinnen 	<ul style="list-style-type: none"> • 358 getuigen: <ul style="list-style-type: none"> - 269 goederen (onder meer een korf van 99 farmaceutische specialiteiten doet haar intrede) 88 diensten - 1 nieuwe getuige voor huren • 62 lokaliteiten • basis: 1974-1975 = 100
1977	<ul style="list-style-type: none"> • Tussentijdse hervorming om de impact op het indexcijfer te beperken van de grote prijsschommelingen van de aardappelen en fruit- en groente korven bij uitzonderlijke weersomstandigheden (bv. de droogte van 1976) 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de berekening van het indexcijfer van de aardappelen en de fruit- en groentekorven, wordt overgestapt op 'voortschrijdende gemiddelden' (deze posten krijgen het rekenkundige gemiddelde van de indexcijfers van de drie voorgaande maanden toegewezen)
1984	<p>VIJFDE HERVORMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 401 getuigen: <ul style="list-style-type: none"> - 304 goederen (uitgebreider korf vers fruit en groenten; korf van 200 farmaceutische specialiteiten waarbij rekening wordt gehouden met de terugbetalingscategorie van de patiënt) - 96 diensten - 1 getuige voor huren • 62 lokaliteiten • basisjaar: 1981 = 100
1991	<p>ZESDE HERVORMING</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het aantal lokaliteiten wordt voor het eerst sinds 1939 verhoogd 	<ul style="list-style-type: none"> • 429 getuigen: <ul style="list-style-type: none"> - 334 goederen - 93 diensten - 2 getuigen voor huren (sociale huur en niet-sociale huur) • 65 lokaliteiten • basisjaar: 1988 = 100

1994	<ul style="list-style-type: none"> • Invoering van het gezondheidsindexcijfer 	<ul style="list-style-type: none"> • sinds 1 januari 1994 geldt het 4-maandelijks voortschrijdende gemiddelde van de gezondheidsindex als basis voor de indexeringen van huren, lonen en sociale uitkeringen
1997	<ul style="list-style-type: none"> • Invoering van het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen 	<ul style="list-style-type: none"> • Om de inflatie in de lidstaten van de eurozone te kunnen vergelijken
1998	ZEVENDE HERVORMING <ul style="list-style-type: none"> • De geharmoniseerde index vertraagt de invoering en beïnvloedt de hervorming van het nieuwe nationale indexcijfer 	<ul style="list-style-type: none"> • 481 getuigen (voor de Gezondheidsuitgaven wordt voortaan alleen rekening gehouden met het remgeld) • 65 lokaliteiten • basisjaar: 1996 = 100
2006	ACHTSTE HERVORMING <ul style="list-style-type: none"> • beperkte actualisering van de indexkorf om de 2 jaar (eerste gebruik van de CPI met basisjaar 2004) 	<ul style="list-style-type: none"> • 507 getuigen • 65 lokaliteiten • basisjaar: 2004 = 100 • Zichtbaar vanaf 1/1/2008
2008	TUSSENTIJDSE ACTUALISERING <ul style="list-style-type: none"> • beperkte actualisering van de indexkorf om de 2 jaar (eerste actualisering van de indexkorf met basisjaar 2004) 	<ul style="list-style-type: none"> • 518 getuigen • 65 lokaliteiten • basisjaar: 2004 = 100 • zichtbaar vanaf 1/1/2008
2010	TUSSENTIJDSE ACTUALISERING <ul style="list-style-type: none"> • beperkte actualisering van de indexkorf om de 2 jaar (tweede actualisering van de indexkorf met basisjaar 2004) 	<ul style="list-style-type: none"> • 520 getuigen (zie bijlage 1) • 65 lokaliteiten • basisjaar: 2004 = 100 • Zichtbaar vanaf 1/1/2010

Wat zijn vanaf 2006 de nieuwigheden en waarom?

• Actualisering van de indexkorf om de twee jaar

Met ingang van 2006 is beslist om om de acht jaar een volledige hervorming door te voeren met herziening van de getuigen, van de gewichten van de getuigen en van de berekeningswijzen. Bovendien zal er om de twee jaar een automatische actualisering van de indexkorf gebeuren op basis van de recentst mogelijke huishoudbudgetenquête. De gewichten van de 12 hoofdgroepen blijven constant gedurende 8 jaar. De nieuwe getuigen krijgen een weging op basis van hun belang in de consumptie-uitgaven van een gemiddeld gezin. De gewichten van de andere getuigen in de groep worden aangepast zodat het globale gewicht van de groep inderdaad constant blijft. Deze tweejaarlijkse actualisering van de indexkorf laat toe een noemenswaardige veroudering van de index van de consumptieprijzen te vermijden.

• Stalen

Er werd een nieuw staal samengesteld voor wagens, telefoongesprekken vanuit een vast toestel, mobiele telefonie, boeken, tijdschriften en dagbladen, toeristische reizen naar het buitenland, citytrips, hotelkamers en farmaceutische specialiteiten.

* wagens:

Vanaf 2006 wordt de markt voor personenwagens onderverdeeld in 9 segmenten met onder meer zeer kleine auto's, kleine auto's, medium auto's, grote auto's. Binnen elk segment volgt men de prijzen van een aantal modellen per merk, rekening houdend met het brandstoftype, op basis van de verkoopcijfers. Dit betekent een overgang van 154 prijsobservaties in 1996 naar 100 prijsobservaties per maand vanaf 2006 en een overgang van 20 merken naar 25 merken. Hoewel het staal kleiner wordt, doet dit geen afbreuk aan de representativiteit, omdat men zich nu baseert op de 9 marktsegmenten in plaats van de 20 best verkochte merken. Deze benadering geeft een betere dekking van het marktaanbod.

* telefoongesprekken vanuit vast toestel:

Er wordt vanaf nu ook rekening gehouden met telefoonverkeer naar GSM, met internetverkeer, met verkeer naar Telenet/Versatel en met ADSL en ISDN lijnen, en niet meer alleen met telefoonverkeer naar een ander vast toestel.

* boeken:

Iedere maand wordt een gemiddelde prijs berekend van een vast aantal van de best verkopende romans van het ogenblik (bestsellers). Opdat het staal niet te sterk zou variëren, is het staal groot (150 prijsobservaties) en worden een aantal boeken uitgesloten zoals die met minder dan 300 en meer dan 500 pagina's.

* toeristische reizen naar het buitenland en citytrips:

Deze twee aparte getuigen vormden vroeger samen de pakketreizen.

* hotelkamers:

De prijzen worden genoteerd in de toeristisch belangrijkste bestemmingen in België in plaats van in de 65 lokaliteiten.

* farmaceutische specialiteiten:

Het farmaceutisch staal omvat de 200 specialiteiten met de grootste omzet en wordt jaarlijks herzien. Aangezien een origineel geneesmiddel meestal verschillende generische alternatieven heeft met elk een beperkte omzet, maakten generische geneesmiddelen tot nu toe bijna geen kans om in het staal opgenomen te worden. Om dit euvel te verhelpen, zal voortaan de omzet van alle generische alternatieven van een origineel geneesmiddel worden samengeteld.

• De korfproducten:

De verse producten in de index

In de index zitten een aantal verse producten: 'Verse vis, week- en schaaldieren', 'Vers fruit' en 'Verse groenten' in hoofdgroep 1 en 'Snijbloemen' in hoofdgroep 9. De berekening van de indexcijfers voor deze producten gebeurt op basis van een korf, waarvan de samenstelling varieert van maand tot maand in functie van de seizoenaankopen van de gezinnen. Mosselen zitten in april, mei, juni en juli bijvoorbeeld niet in de korf 'Verse vis, week- en schaaldieren', terwijl 'kabeljauw' een gans jaar door in de korf zit. Het gewicht van de korf blijft het hele jaar door constant maar de verdeling van dat gewicht tussen de soorten in de korf varieert ook van maand tot maand.

- De korf van de verse vis, week- en schaaldieren: vermindering van het aantal soorten van 13 tot 8 omdat bepaalde soorten moeilijk te volgen zijn
- De fruitkorf: invoering van de ronde peren ter vervanging van vier verschillende variëteiten ronde peren
- De groentekorf: invoering van de broccoli en de gemengde sla
- De korf van de snijbloemen: vervanging van 3 soorten snijbloemen zodat alle soorten het hele jaar door aanwezig zijn en gekocht worden; de samenstelling van de korf en de gewichten binnen de korf hoeven dan ook niet meer te variëren van maand tot maand.

- **Nieuwe berekeningsmethoden voor oude getuigen:**

- * **kleding:**

- Men volgt niet langer het hele jaar door de prijzen van alle kleding maar men gaat werken met winter- en zomerkleding. Elk zomers kledingstuk heeft een tegenhanger in de winter met hetzelfde gewicht. Zo is de winterbroek de tegenhanger van de zomerbroek en hebben ze allebei een gewicht van 1,81. De basisprijs voor een getuige voor het winterseizoen is het rekenkundige gemiddelde van de maanden januari, augustus, september, oktober, november en december 2004. De basisprijs voor een getuige voor het zomerseizoen is het rekenkundige gemiddelde van de maanden februari tot en met juli 2004.

- **Nieuwe berekeningsmethoden voor nieuwe getuigen:**

- * **huisvuilophaling:**

- In sommige gemeenten koop je vuilzakken, of een vignet voor een ophaalcontainer en in andere gemeenten betaal je een taks voor de GFT, PMD en restafval die aan huis wordt opgehaald. Het indexcijfer van deze getuige voor elk van de 65 lokaliteiten wordt berekend door de totale jaarprijs per gezin per gemeente te vergelijken met de gemiddelde prijs die in 2004 betaald werd in diezelfde gemeente.

- De totale jaarprijs per gezin = de prijs van het aantal zakken (of containervignetten) gemiddeld gebruikt voor elk type afval- de prijs van de eventuele gratis zakken+de eventuele gemeentelijke taks specifiek toe te schrijven aan huisvuilophaling.

- * **vliegtuigticket:**

- De berekening van de prijsevolutie gebeurt op basis van de maandelijkse prijsopname van 60 retour vliegtuigtickets in economy class naar 30 bestemmingen (de twee goedkoopste aanbiedingen per bestemming) via virtuele boekingen op het internet.

- * **internetabonnement:**

- De berekening van de prijsevolutie gebeurt op basis van het maandelijkse abonnementsgeld voor een normaal abonnement en voor een light abonnement (voor mensen die het internet slechts beperkt gebruiken).

- * **mobiele telefonie:**

- Men berekent eerst voor elk van de drie belangrijke operatoren (Proximus, Mobistar en Base) een index die het gewogen resultaat is van bellen met een vooraf betaalde kaart, bellen met een abonnement en het versturen van een sms. Voor het bellen wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen bellen naar een vast netwerk, naar een ander mobiel netwerk en naar hetzelfde netwerk. Deze drie indexcijfers - per operator - worden gewogen in functie van het marktaandeel van 2004 en samengevoegd tot de index van de mobiele telefonie.

- * **schouwburgabonnement:**

- De index is het gewogen resultaat van drie indexcijfers, één per Gewest. Het indexcijfer van elk Gewest bestaat nog eens uit twee indexcijfers, één voor theater en één voor muziek. Deze laatste worden berekend door de gemiddelde ticket- en abonnementsprijzen van een bepaald seizoen, die in 14 culturele centra worden opgevraagd, te vergelijken met gemiddelde prijzen in het seizoen 2004/2005.

- * **reisbijstandverzekering:**

- Men volgt de prijzen van jaarcontracten met een basispakket (medische bijstand, repatriëring, recupereren bagage, ...) voor een familie zonder voertuig, een familie met voertuig, een individu zonder voertuig en een individu met voertuig.

- * **pc:**

- Er gebeuren maandelijks 35 prijsopnames van desktops (geen laptops) van 6 merken in voornamelijk gespecialiseerde winkelketens en op het internet.

- In het geval dat de pc een belangrijke kwaliteitsverandering ondergaat, wat zeer waarschijnlijk is omdat het om een hoogtechnologisch product gaat dat snel evolueert, dan wordt die kwaliteitsverandering behandeld als een vervanging van een getuige. Dit houdt in dat men overstapt op een kettingindex, waarbij het nieuwe toestel geïntroduceerd wordt aan de index van het oude toestel. Indien de verschillen tussen de twee toestellen minder belangrijk zijn, wordt de prijswijziging volledig in rekening gebracht.

- * **nieuwe wagens:**

- De nieuwe index voor personenwagens is een gewogen rekenkundig gemiddelde van de indexcijfers van de negen marktsegmenten (zie nieuw staal).

- De wagens zijn de enige getuige waarvoor men vanaf 2006 expliciet rekening gaat houden met kwaliteitswijzigingen aan de hand van de optieprijsmethode aan 50%. Als een wagen plots standaard wordt uitgerust met een onderdeel zoals airconditioning dat tot dan toe als optie verkrijgbaar was, dan

heeft die wagen een kwaliteitsverbetering ondergaan. Om geen overschatting van het kwaliteitsverschil te maken, wordt slechts de helft van de optieprijs (50%) beschouwd als de waarde van het kwaliteitsverschil. Als die airconditioning als optie €1.000 kostte, dan neemt men 50% van 1.000 = €500 als waarde van de kwaliteitsverbetering. De verrekening van die kwaliteitsverbetering gebeurt dan via een aanpassing van de basisprijs.

Deze methode kan nochtans enkel worden toegepast als bovenstaand model vergelijkbaar blijft met het vorige model. Is dit niet het geval, dan zal een aaneenschakelingsmethode worden gebruikt. De vervanging zal dan gebeuren op de prijsindex van de vorige maand van het vervangen product en zal eventueel gekoppeld zijn aan de prijsevolutie van vergelijkbare producten tussen de maand m en de maand $m-1$. Binnen dit precieze domein is de Commissie van oordeel dat het raadzaam is het initiatief over te laten aan de eenheid Consumptieprijzen, met dien verstande dat de geschillen het voorwerp zullen uitmaken van een diepgaande discussie binnen de Commissie.

• Lokaliteiten en geografische gewichten

De prijzen van de getuigen worden sinds 1991 (CPI-1988) in 65 lokaliteiten genoteerd. Dit blijft onveranderd. Deze lokaliteiten hebben een geografisch gewicht in functie van hun bevolkingsaantal. Deze geografische gewichten werden geactualiseerd aan de hand van de bevolkingscijfers van 1 januari 2004. Lokaliteiten met veel inwoners hebben een groter gewicht dan lokaliteiten met weinig inwoners. Zo heeft Leuven een gewicht dat 11 keer groter is dan dat van Ciney. In bijlage 2 vind je een overzicht van alle lokaliteiten met hun gewichten.

• Prijsopnames: ter plaatse in prijsobservatiepunten en centraal

In elke lokaliteit zijn er een aantal prijsobservatiepunten. Dit zijn de winkels en dienstenverstrekkers die de indexagenten maandelijks bezoeken om de prijzen van 86% van de getuigen te noteren. De overige 14% wordt centraal ingewonnen: dit wil zeggen dat de Eenheid Consumptieprijzen de prijzen toegestuurd krijgt, of dat ze hiervoor zelf opzoekingen doet (bijvoorbeeld opvragen van de prijzen bij de NMBS, de sociale huurmaatschappijen, bij de grote reisagentschappen of op internet voor de vliegtuigtickets). Aan die lijst van prijsobservatiepunten, die in 1998 in overeenstemming gebracht werd met de gewijzigde distributiestructuur volgens elk van de 65 lokaliteiten, is dit keer niets veranderd.

Prijsverminderingen ten gevolge van bijvoorbeeld solden, versnelde verkopen, verkoop van einde reeksen worden uitgesloten (dus niet in het indexcijfer meegeteld).

Waarom een tussentijdse hervorming in 2008?

Een hervorming van het indexcijfer vond in het verleden om de 7 à 8 jaar plaats. De laatste hervorming dateerde van 1998. Het was dus logisch dat er rond deze tijd een nieuwe hervorming zou plaats vinden maar de concrete aanleiding was de afschaffing van het kijk- en luistergeld in Vlaanderen en Brussel.

Toen in 2002 het kijk- en luistergeld in Vlaanderen en Brussel werd afgeschaft maar in Wallonië niet, stond de Indexcommissie voor de vraag hoe dit in het nationale indexcijfer moest worden verwerkt om de asymmetrische impact voor de consumenten in de verschillende Gewesten op te vangen. Aangezien het kijk- en luistergeld niet de enige regionale belasting in de indexkorf was en het probleem zich dus nog kon voordoen, adviseerde de Indexcommissie de toenmalige Minister van Economie Charles Picqué op 10 juli 2002 te beslissen over te gaan tot een hervorming van het indexcijfer. De Indexcommissie stelde voor om 2003 als basisjaar te nemen zodat het nieuwe indexcijfer in januari 2005 ingevoerd zou kunnen worden. Omwille van het grote aantal nieuwe producten (150) dat men wilde opvolgen en het vele werk dat dit met zich meebracht, bleek 2003 echter niet haalbaar. Uiteindelijk werd 2004 het nieuwe basisjaar waarin de prijzen van de oude en nieuwe producten werden opgenomen om de nieuwe basisprijzen te kunnen berekenen. Op basis van deze gegevens en de resultaten van de huishoudbudgetenquête van 2004 heeft de Indexcommissie in 2005 alle elementen van het indexcijfer herzien met een unaniem advies vol aanbevelingen aan de Minister van Economie als resultaat. Het nieuwe indexcijfer werd in januari 2008 ingevoerd.

Definitiewijzigingen eerste actualisering in 2008

In groep 4 « Huisvesting, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen », zijn de getuigen met betrekking tot gas en elektriciteit grondig gewijzigd om rekening te houden met de liberalisering van deze markten in Vlaanderen. Deze liberalisering heeft als gevolg dat de consumptieprofielen van de gezinnen die worden gevolgd in Vlaanderen afwijken van die van de gezinnen die worden gevolgd in Wallonië en Brussel. Daarom zullen voortaan slechts 3 subindexcijfers worden gepubliceerd voor elektriciteit en 2 voor aardgas en deze worden berekend als een gewogen gemiddelde van de verschillende consumptietypes waar rekening mee wordt gehouden binnen iedere subindex.

Wegingschema van de groepen met een nieuwe samenstelling met ingang van 2008:

Rubrieken en getuigen		Wegingen (%) 2004		Wegingen (%) 2008	
01.0.0.0.00	Voedingsmiddelen en dranken				
01.1.1.5.00	Deegwaren		2,24		2,24
01.1.1.5.01	Spaghetti		2,24		1,77
01.1.1.5.02	Ravioli (vers)		0,00		0,47
01.1.8.3.00	Chocolade en suikerwerk		7,42		7,42
01.1.8.3.01	Melkchocolade		1,67		1,50
01.1.8.3.02	Pure chocolade		1,67		1,50
01.1.8.3.03	Boterhampasta		0,68		0,61
01.1.8.3.04	Toffees		2,94		2,63
01.1.8.3.05	Candybar		0,46		0,41
01.1.8.3.06	Pralines		0,00		0,77
01.2.1.1.00	Koffie		2,85		2,85
01.2.1.1.01	Koffie (in bonen of gemalen)		2,85		2,15
01.2.1.1.02	Koffiepads		0,00		0,70
03.0.0.0.00	Kleding en schoeisel				
03.1.2.3.00	Kleding voor kinderen		8,54		8,54
03.1.2.3.01	Lange broek		1,68		1,68
03.1.2.3.02	Jeansbroek		2,46		2,46
03.1.2.3.03A	Anorak (winter)		1,58		1,58
03.1.2.3.03B	Parka (zomer)		1,58		1,58
03.1.2.3.04	Sweater		2,82		0,69
03.1.2.3.05	T-shirt		0,00		2,13
04.0.0.0.00	Huisvesting, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen				
04.5.1.0.00	Elektriciteit	27,78		27,78	
04.5.1.0.01	Verbruik minder dan 2500 kWh		4,44		
04.5.1.0.02	Verbruik van 2500 tot 5000 kWh		12,22		
04.5.1.0.03	Verbruik hoger dan 5000 kWh		11,12		
04.5.1.0.04	Elektriciteit: Da (600 kW)		0,00		0,56
04.5.1.0.05	Elektriciteit: Db (1200 kW)		0,00		3,89
04.5.1.0.06	Elektriciteit: Dc (3500 kW)		0,00		3,33

04.5.1.0.07	Elektriciteit: Dc1 (3500 kW)			0,00			8,89
04.5.1.0.08	Elektriciteit: Dd (7500 kW)			0,00			8,33
04.5.1.0.09	Elektriciteit: De (20000 kW)			0,00			2,78
04.5.2.1.00	Aardgas		17,88			17,88	
04.5.2.1.01	Keuken en warm water			1,25			
04.5.2.1.02	Keuken, warm water en verwarming			16,63			
04.5.2.1.03	Aardgas: D1 (2326 kWh)			0,00			0,36
04.5.2.1.04	Aardgas: D2 (4652 kWh)			0,00			0,89
04.5.2.1.05	Aardgas: D3 (23260 kWh)			0,00			114,4
04.5.2.1.06	Aardgas: D3b (34890 kWh)			0,00			5,19
05.0.0.0.00	Stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud van de woning						
05.3.2.0.00	Kleine huishoudapparaten	2,54				2,54	
05.3.2.0.01	Elektrische koffiezet			0,88			0,39
05.3.2.0.02	Stoomstrijkijzer			0,35			0,35
05.3.2.0.03	Strijkijzer met stoomgenerator			0,87			0,87
05.3.2.0.04	Elektrische frituurketel			0,44			0,44
05.3.2.0.05	Koffiepadmachine			0,00			0,49
09.0.0.0.00	Recreatie en cultuur						
09.1.1.2.00	Radio's, CD-spelers en andere apparaten		0,94			0,94	
09.1.1.2.01	Hifi-keten			0,36			0,36
09.1.1.2.02	Diskman			0,58			
09.1.1.2.03	MP3/MP4-speler			0,00			0,58
09.1.3.0.00	Gegevensverwerkende apparatuur	7,41				7,41	
09.1.3.0.01	Personal computer			4,56			3,84
09.1.3.0.02	Inkjetprinter			0,78			0,50
09.1.3.0.03	Inktpatroon			1,39			1,39
09.1.3.0.04	Scanner			0,44			
09.1.3.0.05	Softwarepakket			0,24			0,24
09.1.3.0.06	Multifunctionele printer			0,00			0,43
09.1.3.0.07	GPS-toestel			0,00			1,01
09.1.4.2.00	Dragers voor het opnemen van beeld en geluid (lege)		1,13			1,13	
09.1.4.2.01	Lege CD-rewritable			0,32			
09.1.4.2.02	Lege DVD-RW			0,47			0,31
09.1.4.2.03	Kleurenfilm			0,34			
09.1.4.2.04	Geheugenkaart			0,00			0,82
09.3.1.0.00	Spelen, speelgoed en hobby's artikelen	7,21				7,21	
09.3.1.0.01	Bouwdoos			1,03			1,03
09.3.1.0.02	Kleine speelgoedauto			1,03			1,03

09.3.1.0.03	Woordspel			1,03			1,03
09.3.1.0.04	Pop			1,03			1,03
09.3.1.0.05	Draagbare spelconsole			1,03			1,03
09.3.1.0.06	Spelconsole			1,03			1,03
09.3.1.0.07	Computerspel			1,03			
09.3.1.0.08	Videospel voor console			0,00			1,03
09.4.2.1.00	Fotografische diensten		2,06			2,06	
09.4.2.1.01	Ontwikkeling film			2,06			
09.4.2.1.02	Afdrukken digitale foto's (fotograaf)			0,00			1,03
09.4.2.1.03	Afdrukken digitale foto's (internet)						1,03
09.4.2.2.00	Andere diensten op het gebied van recreatie en cultuur		18,32		18,32		
09.4.2.2.01	Bioscoop			466			2,67
09.4.2.2.02	Schouwburgabonnement			265			3,77
09.4.2.2.03	Eendagsattracties			225			1,84
09.4.2.2.04	Huur van een DVD			52			0,37
09.4.2.2.05	Abonnement teledistributie			684			
09.4.2.2.06	Abonnement betaaltelevisie			140			
09.4.2.2.07	Abonnement teledistributie, inbegrepen digitale televisie			0			6,79
09.4.2.2.08	Abonnement digitale televisie (themaboeketten)			0			1,00
09.4.2.2.09	Festivals			0			1,88

Waarom een tussentijdse hervorming in 2010?

Een nieuwe tussentijdse actualisering van het indexcijfer vond plaats in het jaar 2009, en is in voege getreden op 1 januari 2010. Omwille van de snelle evoluties in de consumptiepatronen en reglementering opgelegd van overheidswege, zijn de sociale partners overeengekomen om tijdens die "minihervorming" de volgende getuigen op te nemen, zonder aan het gewicht van de groepen te wijzigen: spaarlampen (vlamvormig), fitnessabonnementen, wifi-routers of modems voor internet, externe harde schijven voor computers en de rusthuisfactuur, maar die laatste voor een te laag gewicht, wat bij de volgende grote hervorming (waarvan de werkzaamheden starten in 2011, en die in voege moet treden in 2014) moet worden opgetrokken om de realiteit zo getrouw mogelijk weer te geven.

De volgende producten daarentegen werden geschrapt: de gloeilamp (omdat die vanaf 2012 niet langer op de markt zijn), inktjetprinters en softwarepakketten.

Definitiewijzigingen tweede actualisering in 2010

Daarenboven hebben een aantal producten / diensten een wijziging van definitie gekend.

Voor het waterverbruik leidde dit tot de opname van de rioleringskost (een vraag van de werkgevers). Voor elektriciteit en aardgas zijn de sociale maximumtarieven vanaf 1/1/2010 opgenomen (wat leidt tot een aanpassing van het gewicht van die diensten naar beneden, dit op vraag van de werkgevers). Eveneens op aandringen van de werkgevers werden de milieupremies van de federale overheid bij aankoop van milieuvriendelijke wagens "geneutraliseerd" uit de index. Smartphones werden toegevoegd aan het staal van de GSM-toestellen en voor wat betreft de abonnementen teledistributie werd de huur van de decoder of digicorder opgenomen in de index.

Wegingschema van de groepen met een nieuwe samenstelling met ingang van 2010:

Rubrieken en getuigen		Wegingen (%) 2008		Wegingen (%) 2010	
05.0.0.0.00	Stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijkse onderhoud van de woning				
05.5.2.1.00	Kleine elektrische toebehoren		2,96		2,96
05.5.2.1.01	Gloeilamp			0,96	
05.5.2.1.02	Spaarlamp			0,96	0,96
05.5.2.1.03	Droge batterij			1,04	1,04
05.5.2.1.04	Spaarlamp vlamvormig			0,00	0,96
09.0.0.0.00	Recreatie en cultuur				
09.1.3.0.00	Gegevensverwerkende apparatuur	7,41		7,41	
09.1.3.0.01	Personal computer			3,84	4,43
09.1.3.0.02	Inkjetprinter			0,50	
09.1.3.0.03	Inktpatroon			1,39	0,98
09.1.3.0.05	Softwarepakket			0,24	
09.1.3.0.06	Multifunctionele printer			0,43	0,56
09.1.3.0.07	GPS			1,01	0,70
09.1.3.0.08	Wifi modem/router			0,00	0,23
09.1.3.0.09	Externe harde schijf			0,00	0,51
09.4.1.0.00	Recreatieve sportdiensten	7,08		7,08	
09.4.1.0.01	Voetbalwedstrijd 1ste provinciale			1,42	1,42
09.4.1.0.02	Voetbalwedstrijd 1ste klasse (nationaal)			1,42	1,42
09.4.1.0.03	Zwembad			2,12	1,42
09.4.1.0.04A	Tennisabonnement (winter)			2,12	1,41
09.4.1.0.04B	Tennisabonnement (zomer)			2,12	1,41
09.4.1.0.05	Fitnessabonnement			0,00	1,41
12.0.0.0.00	Diverse goederen & diensten				
12.4.1.0.00	Sociale bescherming	4,75		4,75	
12.4.1.0.01	Peutertuinen			4,75	2,37
12.4.1.0.02	Rusthuizen			0,00	2,38

De Gezinsbudgetenquête

Waarom wordt deze enquête gehouden?

De samenstelling van de indexkorf en de gewichten van de getuigen zijn sinds 1976 volledig gebaseerd op de resultaten van de Gezinsbudgetenquête. Het is immers van het allergrootste belang dat de index 'representatief' is: dat betekent dat de samenstelling ervan zo getrouw mogelijk de structuur van de gezinsuitgaven weergeeft. Het is inderdaad nogal zinloos om bijvoorbeeld een Rolls Royce of maniokolie in de indexkorf op te nemen, omdat deze producten niet of nauwelijks op het boodschappenlijstje van het gemiddelde Belgische gezin voorkomen. Anderzijds geeft het gemiddelde Belgische gezin wel een aanzienlijk deel van zijn budget uit aan bijvoorbeeld brood, gekookte ham, schoenen, stookolie voor de verwarming, tv-distributie of brandverzekering. Daarom zijn deze goederen en diensten dus wel opgenomen in de indexkorf.

De structuur van de gezinsbudgetten evolueert in de loop der jaren. Daarom organiseert de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie enquêtes met het oog op indexhervormingen. Dit type enquête wordt gezinsbudgetenquête genoemd.

Deze enquêtes worden in België sinds 1854 op regelmatige tijdstippen georganiseerd. Sinds 1995 gebeurt dit onderzoek jaarlijks.

Een enquête die representatief is voor de hele bevolking

De kans dat je persoonlijk al eens betrokken bent geweest bij een enquête is vrij klein. Op een totaal van om en bij de 4 miljoen huishoudens in België, worden 3.600 gezinnen aangezocht om mee te werken. Zo is de kans 1 à 1,5 op 1.000 dat je gezin wordt verzocht om mee te werken aan de enquête.

De Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie selecteert trouwens heel zorgvuldig de verschillende huishoudens die meewerken aan de enquête; zij worden zo gekozen dat hun uitgaven als representatief voor de ganse bevolking kunnen worden beschouwd. Van alle uitgaven die zij noteren worden enkel de 'consumptie-uitgaven' in aanmerking genomen voor de index en niet de investeringen zoals aflossingen van hypothecaire leningen, kosten voor renovatiewerken of grote herstellingswerken. Het gaat hier immers om een 'index van de consumptieprijzen'.

Een enquête verspreid over een heel jaar

Tijdens de drie opeenvolgende enquêtes '95-'96, '96-'97 en '97-'98, registreerden de 2.000 à 3.000 huishoudens van de steekproef gedurende twaalf maanden (vanaf 1 juni tot 31 mei van het volgend jaar) alle ontvangsten. Gedurende elf maanden noteerden zij ook alle bestedingen van meer dan €47,5 (voor de enquête '95-'96) of meer dan €50 (voor de enquêtes '96-'97 en '97-'98) en gedurende één maand alle bestedingen in detail. Vanaf november 1998 noteren ongeveer 350 huishoudens maandelijks (de referentiemaand) al hun ontvangsten en bestedingen, en worden de grote bestedingen opgevraagd aan de hand van een retrospectieve vragenlijst over de drie maanden voorafgaand aan de referentiemaand.

Waarom een periode van één jaar? Eenvoudigweg om rekening te kunnen houden met de verschillende uitgavenstructuur tijdens de verschillende seizoenen. In de winter worden andere producten gekocht dan in de zomer. Mocht de enquête enkel in de winter georganiseerd worden, dan zouden er geen 'zomerproducten' in de index voorkomen en zou de index minder representatief zijn.

Wat leert deze enquête ons?

Het resultaat van de enquête is een lange lijst met goederen en diensten en hun respectievelijk belang in de uitgaven van het gemiddeld huishouden. Ideaal zou zijn dat de prijzen van alle goederen en diensten maandelijks zouden genoteerd worden om het indexcijfer te berekenen. Omdat dit praktisch niet mogelijk is, bepaalt de Indexcommissie op basis van bovenvermelde lijst welke goederen en diensten in de indexkorf zullen opgenomen worden.

Het aantal goederen en diensten waarvan de prijs wordt gevolgd is sinds 1920 alsmear toegenomen. Het is niet zo dat de goederen en diensten die niet in de korf zitten eenvoudigweg genegeerd worden. Hun gewicht wordt toegewezen aan andere vergelijkbare goederen en diensten die wel in de korf zitten en die in indexterminologie 'getuigen' worden genoemd. Momenteel bevat de indexkorf 520 getuigen. Al deze getuigen worden onderverdeeld in 12 hoofdgroepen.

Waarvoor wordt de enquête gebruikt in de index?

De Gezinsbudgetenquête van 2004 doet dus dienst als basis voor de hervorming van de index. Op basis van de enquête wordt enerzijds de indexkorf geactualiseerd, en wordt anderzijds een gewicht toegekend aan elke getuige.

Een betrouwbare barometer van de levensduurte is echter meer dan een representatieve indexkorf. Ook de 'prijsobservatiepunten' - plaatsen en winkels waar de prijzen worden genoteerd - spelen een belangrijke rol. Tot de hervorming van 1991 waren het vooral kleinhandelszaken waar de indexagenten prijzen noteerden. In 1988 wees een studie van het Belgische Comité voor de Distributie echter uit dat de gezinnen hun aankopen niet meer hoofdzakelijk in kleinhandelszaken deden, maar meer en meer in de grotere distributieketens. De lijst van de prijsobservatiepunten werd toen geactualiseerd op basis van deze studie.

De achtste indexhervorming

Welke structuur en getuigen heeft de nieuwe index?

Structuur

De indeling in 12 hoofdgroepen die de indeling in 8 hoofdgroepen verving in 1998, blijft behouden. Zo blijft de nationale consumptieprijsindex gemakkelijk vergelijkbaar met het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen dat ook een indeling in 12 hoofdgroepen hanteert.

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke die hoofdgroepen zijn en of ze aan belang hebben gewonnen of ingeboet in de consumptie-uitgaven van de gezinnen in 2004 ten opzichte van 1996. Dit wordt uitgedrukt door het verschil in weging. De nieuwe weging werd bepaald aan de hand van het huishoudbudgetonderzoek van 2004.

Vergelijkende tabel: wegingen hoofdgroepen index met basis 1996 versus index met basis 2004 (gewichten in pro mille uitgedrukt)

	Hoofdgroep	Consumptie- prijsindex Basis 1996	Consumptie Prijsindex Basis 2004	Vershil in weging (%)
1	Voedingsmiddelen en dranken	214,31	192,34	-10,25
2	Tabak	13,22	10,49	-20,65
3	Kleding en schoeisel	81,98	62,37	-23,92
4	Huisvesting, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen	146,55	156,96	+7,10
5	Stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud van de woning	86,06	72,84	-15,36
6	Gezondheidsuitgaven (door de consument betaald deel dat niet vergoed wordt)	39,62	42,49	+7,24
7	Vervoer	138,02	156,15	+13,24
8	Communicatie	22,27	36,62	+64,44
9	Recreatie en cultuur	117,25	123,53	+5,36
10	Onderwijs (deel betaald door de consument)	4,25	5,76	+35,53
11	Hotels, cafés en restaurants	66,25	70,26	+6,05
12	Diverse goederen en diensten	70,22	70,19	-0,04
	Totaal	1.000,00	1.000,00	

We zien dat de groepen “communicatie” en “onderwijs” procentueel het meest aan gewicht (belang) gewonnen hebben terwijl tabak en kleding en schoeisel procentueel het meeste gewicht (belang) verloren hebben.

Het gewicht van elke hoofdgroep wordt bepaald door de som te nemen van de gewichten van de getuigen in die groep. Aangezien één getuige meerdere goederen of diensten kan vertegenwoordigen, kan het gewicht van één getuige op zijn beurt de som zijn van de gewichten van al de goederen of diensten die hij vertegenwoordigt.

De getuige ‘anorak (zomer)/parka (winter)’ bijvoorbeeld heeft een gewicht van 0,64 pro mille. Dit is de som van de gewichten van de anorak/parka, de lederen blouson en de regenjas. De lederen herenblouson en de regenjas zijn dus niet terug te vinden in de lijst van getuigen maar er wordt wel rekening gehouden met hun belang in de consumptie-uitgaven van een gezin.

Getuigen

In de nieuwe index zitten 520 getuigen ten opzichte van 518 in de oude. 3 getuigen zijn uit de korf gehaald en 5 getuigen zijn toegevoegd.

Hieronder vind je een overzicht van de nieuwe en geschrapte getuigen per groep.

Hoofd-groep	Nieuwe getuigen	Geschrapte getuigen
1	Meergranenbrood – fruittaartje - cent wafer – puddingpoeder - cordon bleu – vleesbrochetten - bereide diepvriesmaaltijd op basis van vis - drank op basis van soja - geconcentreerde melk - Belgische halfharde kaas - verse kaas met fijne kruiden - margarine op basis van olijfolie – olijfolie – pindanootjes – broccoli - gemengde sla – spliterwt – ijschoortje – diepvriessoep – babyvoeding – thee – instantcacaodrank - colalimonade (light) - Riesling Elzas - Roséwijn Côtes de Provence - Bordeaux supérieur AC – champagne - pilsbier (blik) – witbier - trappistenbier	Tompoes - koude snelpudding – soepvlees – roodbaars – wijting – pladijs – rog - roze garnalen - sardienen in blik - harde kaas Edam type - gewone plantaardige margarine – dieetmargarine – aardnootolie - appels: Boskoop - peren: Doyenne - Peren: Triomphe - peren: Guyot - peren: Packham's – noten - halve abrikozen - groene selder – andijvie – radijzen – diepvriesspinazie – klontjessuiker – oploskoffie – tafelbier - rode tafelwijn - Muscadet (Val de Loire)
2		Cigarillo's
3	Bermuda (dames-zomer) - jeansbroek (kinderen) - body (baby) – naaigaren - zakdoek in katoen (heren) - joggingschoenen (heren) - sportschoenen voor jongeren - kinderbootjes	Lederen blouson (heren) – regenjas - kostuum in gemengd weefsel (heren) - jurk (dames) - regenmantel (dames) – pyjama – onderlijfje – jogging – rok – ritssluiting – breiwool - droogkuis van regenjas - lage lederen veterschoenen - verzolen van damesschoenen
4	Glasvezelbehang – mengkraan – schoorsteenvegen – huisvuilophaling – houtskool - elektriciteit: verbruik minder dan 2500 kWh - elektriciteit: verbruik van 2500 tot 5000 kWh - elektriciteit: verbruik hoger dan 5000 kWh - aardgas: keuken en warm water - aardgas: keuken, warm water en verwarming - rusthuizen	Huur van garage – Elektriciteit: tarief klein verbruik: 1000 kWh/jaar - normaal tarief: 2200 kWh/jaar - normaal tarief: 3800 kWh/jaar - normaal tarief: 6500 kWh/jaar – tweevoudig uurtarief: 3600 kWh/jaar - tweevoudig uurtarief: 8500 kWh/jaar - uitsluitend nachttarief: 6100 kWh/jaar – Aardgas: tarief A: 4,8Gj/jaar - tarief A: 28 Gj/jaar - tarief B: 34 Gj/jaar - tarief B: 78 Gj/jaar - tarief B: 156 Gj/jaar - tarief C: 64,2 Gj/jaar - antraciet
5	Keukentafel - houten tuintafel – halogeenarmatuur – spiegel – vasttapijt – laminaat - schrijnwerker: plaatsing parket – vaatwasser - vitroceramische kookplaat - strijkijzer met stoomgenerator – steakmes – strijkplank - elektrische gazonmaaier – rolmeter - tabletten voor vaatwasser – aluminiumfolie – huishoudhandschoenen - babysit dienst – spaarlamp (vlamvormig)	Keukenelement – badkamerkastje - bureaulamp halogeen - PVC vloerbekleding - elektrisch fornuis – gasfornuis – gasconvector – stookolieconvector – broodrooster – keukenrobot – hamer – boenwas - gloeilamp

6	Wegwerpcontactlenzen - elektronische bloeddrukmeter - ziekenhuis: tweepersoonskamer	Magistrale bereidingen – zwangerschapstest - algemeen geneeskundige: huisbezoek - algemeen deskundige: raadpleging - krukken
7	Scooter – ruitenwisser – autobatterij - vervangen van remblokjes - olie verversen – autorijschool - huur van garage – vliegtuigticket - verhuisdiensten	Bromfiets – bougie - superbenzine met loodvervanger – motorolie - uitbalanceren van wielen - wassen van auto
8	Draadloze telefoon - GSM-toestel - GSM-gesprekken - Internetabonnement	Faxtoestel - telefoongesprekken (telefooncel)
9	DVD recorder - DVD speler – diskman - digitaal fototoestel - digitale camcorder - personal computer – inktpatroon – scanner - DVD (muziek of film) - lege CD-RW - lege DVD-RW – hometrainer – pop - draagbare spelconsole – spelconsole – tennisracket – alstroemeria – hypericum – solidago – spathiphyllum - vloeibare meststof – potgrond - hondenvoeding (brokken) - kattenvoeding (alu-schaaltje) - veearts: raadpleging - veearts: ovariectomie van een kat – schouwburgabonnement - huur van een DVD - toeristische reisgids – visitekaartjes – citytrips – WIFI modem/router – externe harde schijf	Videorecorder - CD-speler - radio-cassette met CD-speler – fototoestel - wetenschappelijke rekenmachine – laserprinter - lege audiocassette - lege videocassette - fresia's – gladiolen – trosanjers – dracaena - huur van een videocassette - kijk- en luistergeld - ééndagsexcursie per autocar
10	Hogeschool: inschrijvings- en examengeld	
11	Salade Niçoise - Chinese dagschotel - pizza (restaurant) – vleessnack - frisdrank uit automaat - candybar uit automaat	Biefstuk met frieten - maaltijd selfservice - hotdog
12	Kapsalon: kleuring – zonnebankabonnement – douchegel – shampoo - eau de toilette voor dames – deodorant – haargel – kinderzitje – reisbijstandverzekering – abonnement fitness	Eau de cologne

Waarom zitten sommige producten en diensten niet in de index?

- Goederen en diensten die van de markt verdwenen zijn of onbelangrijk geworden zijn in de consumptie-uitgaven van de gezinnen, worden uit de indexkorf gehaald.
- Goederen en diensten die niet belangrijk genoeg zijn in de consumptie-uitgaven van de gezinnen, worden niet in de korf opgenomen. Het kan gaan om goederen of diensten die voor bepaalde consumentengroepen wel heel belangrijk zijn maar gemiddeld gezien niet omdat die bepaalde consumentengroep relatief klein is.
- Andere goederen of diensten zijn moeilijk te volgen en kunnen daarom niet in de indexkorf opgenomen worden. Hun prijsevolutie is niet controleerbaar door een gebrek aan gegevens.
  - Het kijk- en luistergeld bijvoorbeeld is uit de korf gehaald in 2006 omdat het in 2002 in Vlaanderen en Brussel werd afgeschaft en dus daar niet meer kan gevolgd worden.
  - De huidige index voor de ziekenhuiskosten houdt enkel rekening met de verblijfkosten en met de forfaits (forfaitaire honoraria, forfaits voor daghospitalisatie en forfaits voor geneesmiddelen) en niet met de andere uitgavenposten van de patiënt zoals apotheek, farmaceutische kosten, medische en paramedische honoraria. Er zijn echter (nog) niet voldoende gegevens beschikbaar om de index representatiever te maken.
  - De index van de niet-sociale huur houdt enkel rekening met de geregistreerde huurcontracten omdat er over de niet-geregistreerde huurcontracten (nog) geen betrouwbare gegevens bestaan. Er is nog een probleem met het staal. In de huurindex heeft elke lokaliteit een geografische weging, die proportioneel is met het bevolkingscijfer en niet met het aandeel huurders in dat bevolkingscijfer. In een grote stad zoals Brussel bijvoorbeeld zijn er meer huurders dan gemiddeld. Hiermee wordt in het staal geen rekening gehouden. Brussel is ondervertegenwoordigd. Op initiatief van het ABVV vraagt de Indexcommissie aan de Eenheid Consumptieprijzen om te onderzoeken hoe hier iets kan aan gedaan worden.
- Ook de investeringsuitgaven worden uit de index geweerd. De index die wij hebben is immers een index van de consumptieprijzen.
Het gaat om:
  - alle investeringsuitgaven zoals aflossingen voor hypothecaire leningen, voor renovatiekosten of voor grote herstelwerken
  - uitgaven in vreemde munt tijdens een vakantieverblijf in het buitenland worden ook niet opgenomen;
  - zelf geteelde land- en tuinbouwproducten;
  - uitgaven voor lottospel, weddenschappen, jacht- en visvergunningen, wapendracht;
  - bijdragen aan vakbonden, politieke partijen.
  - giften aan erediensten, aan liefdadigheidswerken en aan derden
  - boetes en bekeuringen en kosten bij rechtsprocedures enz.
- Voor de gezondheidszorg wordt enkel rekening gehouden met het remgeld, dus het bedrag dat de patiënt moet betalen uit eigen zak.
- Voor de verzekeringen wordt enkel rekening gehouden met de netto-premies (dus het bedrag dat de consument gemiddeld moet betalen, verminderd met de terugbetalingen wegens geleden schade).

De gezondheidsindex

De gezondheidsindex werd ingevoerd bij Koninklijk Besluit van 24 december 1993 ter “uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van ‘s lands concurrentievermogen met de bedoeling de indexering van de lonen en de sociale uitkeringen te vertragen”.

Dit Koninklijk Besluit heeft bepaald dat sinds 1 januari 1994 de automatische indexering van de lonen en de sociale uitkeringen niet langer gebeurt op basis van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen van de 4 laatste maanden, maar op basis van de gemiddelde gezondheidsindex van die 4 laatste maanden.

De gezondheidsindex wordt berekend door 4 types producten te schrappen uit de index van de consumptieprijzen, namelijk tabaksproducten, alcoholhoudende dranken, benzine en diesel. De gezondheidsindex stijgt daardoor minder snel dan de index van de consumptieprijzen.

Het ABVV heeft zich verzet tegen het principe van de gezondheidsindex tijdens de acties tegen het globaal plan.

De automatische indexering

Historiek

In Europa zijn er welgeteld twee landen waar de automatische indexering nog bestaat: België en Luxemburg. Hier en bij onze buur worden de lonen van de werknemers én de sociale uitkeringen automatisch aangepast aan de prijsevolutie. Die wordt weerspiegeld in het indexcijfer van de consumptieprijzen.

Ook in andere landen bestaat er een systeem van koopkrachtcompensatie, dat echter niet-automatisch is. In Duitsland en in Nederland bijvoorbeeld moeten de vakbonden telkens weer onderhandelen voor het recupereren van de koopkracht die door de inflatie verloren ging sinds de vorige onderhandelingsronde.

Reeds in 1920 voorzag een aantal Collectieve Arbeidsovereenkomsten -in de sector hout en stoffering, in de mijnen en in de sector van het boek- in de automatische aanpassing van de lonen aan de toenmalige index. Door de jaren heen werd de automatische loonindexering geleidelijk uitgebreid tot steeds meer sectoren.

Zo bestonden er in 1938 ook al indexeringssystemen in volgende sectoren: metaal, keramiek, glas, scheikunde, voeding, textiel, bouw, leder en huiden, papier, transport, kleding, ...

In de openbare diensten werd het principe ingevoerd bij KB van 28 januari 1935.

De loonstop die afgekondigd werd met de oorlog 1940-1945 leidde tot de afschaffing van de indexeringssystemen. Zodra echter de sociale betrekkingen opnieuw genormaliseerd waren en het weer mogelijk werd over collectieve overeenkomsten te onderhandelen, werd in de meeste sectoren de loonindexering opnieuw ingevoerd.

Intussentijd wordt de automatische indexering in alle sectoren van de economie toegepast. De indexeringsmodaliteiten verschillen van sector tot sector en worden voor de privé-sector vastgelegd in cao's, die in de diverse paritaire comités worden afgesloten, en in een aantal wettelijke bepalingen voor de publieke sector.

Vanaf 1983 gebeurde de aanpassing van de lonen en sociale uitkeringen aan het 4-maandelijkse gemiddelde van de index en sinds januari 1994 aan het 4-maandelijks gemiddelde van de gezondheidsindex.

Belang van de automatische indexering

In het begin van de eeuw stonden de werknemers in België weerloos tegen de stijgingen van de levensduurte. Hun koopkracht nam zienderogen af. Maar dank zij hun volgehouden strijd dwongen ze langzaam maar zeker de invoering af van een systeem dat hen immuun maakt voor de prijsstijgingen: de automatische indexering.

Hét doel van de automatische indexering is immers zo goed mogelijk de koopkracht handhaven van de inkomens uit arbeid én de sociale uitkeringen. Ze brengt tevens een automatische solidariteit tot stand tussen de werknemers uit de sterke en de zwakke sectoren, tussen de actieve en inactieve werknemers.

Neen, de automatische indexering werkt de inflatie niet in de hand

Het Belgische indexeringssysteem is een 'ex-post' systeem. Dit betekent dat het gebaseerd is op reeds gerealiseerde feiten. Er wordt immers slechts geïndexeerd op basis van de in de voorbije maand(en) werkelijk gerealiseerde prijswijzigingen. Dit werkt de inflatie dus zeker niet in de hand.

Vermits de cao's alle in verschillende modaliteiten en tijdstippen van indexering voorzien, wordt de indexering over het ganse jaar gespreid. Dit gespreide systeem vermijdt een shock-effect (dat er wel zou zijn zo alle lonen en uitkeringen tegelijk verhoogd zouden worden) en kan dus geen voorwendsel zijn voor producenten of verdelers om de prijzen te verhogen.

Automatische indexering is een factor van sociale stabiliteit: de loononderhandelingen kunnen geconcentreerd worden op de reële loonevolutie, aangezien de koopkrachtcompensatie gegarandeerd wordt door de automatische indexering.

Bovendien is het een factor van economische stabiliteit: het behoud van koopkracht garandeert het behoud van het consumptiepeil en bevordert dus de economische groei.

De rol van het ABVV

Het ABVV reageerde altijd vastberaden tegen elke ingreep in de index en tegen elke poging tot geknoei met de index, en die zijn talrijk geweest:

In maart 1976 legt de Wet Tindemans – Declercq, de zogenaamde economische herstelwet, een eerste beperking op de indexering op. Ze schaft de koppeling van de lonen aan de index af voor het gedeelte van het loon boven de 40.250 BEF (€1.006,25).

Het ABVV zette echter onmiddellijk de strijd in en won de slag: de beperkte indexering heeft slechts tot 30 december 1976 geduurd.

Tussen 1982 en 1986 voert de regering een beleid van soberheid dat opnieuw beperkingen oplegde op de indexering. De soberheidsplannen werden stuk voor stuk bestreden door het ABVV.

In 1993 staakte en betoogde het ABVV meermaals tegen het Globaal Plan dat de gezondheidsindex invoerde.

Dat België vandaag samen met Luxemburg het enige land is waar de algemene automatische indexering van lonen en sociale uitkeringen nog bestaat is dan ook vooral te danken aan de acties van de ABVV-militanten ter verdediging van de index en de automatische indexering. Toch moeten we op onze hoede blijven: er worden namelijk regelmatig proefballonnetjes opgelaten om op de één of andere manier de automatische indexering te doorbreken. Vooral grote economische instellingen zoals de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling en het Internationaal Monetair Fonds houden onze automatische indexering in het vizier en pleiten voor een geleidelijke afschaffing ervan.

Voor het ABVV blijft de automatische koppeling van lonen en sociale uitkeringen aan het indexcijfer van de consumptieprijzen een even belangrijke bescherming van de koopkracht als ons sociale zekerheidsstelsel. Dit laatste garandeert een vervangingsinkomen, het eerste de stabiliteit van de koopkracht van de arbeidsinkomens en de vervangingsinkomens. Dit unieke systeem dat door syndicale inzet doorheen de jaren behouden bleef, garandeert bovendien een automatische solidariteit tussen de werknemers van 'sterke' en 'zwakke' sectoren en tussen de actieven en de niet-actieven.

Wat zijn de voornaamste methoden die gebruikt worden?

De indexering wordt voornamelijk toegepast op basis van twee mechanismen, indexering op vaste tijdstippen of met een glijdende schaal, elk met een aantal varianten:

- Indexering op vaste tijdstippen
In dit systeem van indexering worden de loonaanpassingen doorgevoerd op vooraf bepaalde tijdstippen, bijvoorbeeld maandelijks, tweemaandelijks of per kwartaal.
- Glijdende schaal
De lonen worden aangepast wanneer de referentie-index een vooraf bepaalde spilindex bereikt. Als de maandelijkse index na een loonaanpassing opnieuw onder dat spilindexcijfer zakt, dan blijft de loonaanpassing verworven zolang de referentie-index niet opnieuw onder het peil van die spilindex zakt.

Hieronder geven we enkele voorbeelden van de vele indexeringssystemen die in de verschillende sectoren worden toegepast. Het is niet mogelijk alle systemen volledig te bespreken. Om te weten hoe het indexeringssysteem in jouw sector precies in elkaar zit, kan je steeds bij je beroepscentrale terecht. De meeste indexeringen worden ook gepubliceerd in onze ledenbladen De Nieuwe Werker en Syndicats.

Indexering in de privésector

De indexering van de lonen en wedden in de privésector steunt op geen enkele wettelijke basis, tenzij op de wet van 5/12/1968 op de cao's en de paritaire comités, waaraan de wetgever de opdracht heeft toevertrouwd om de loonmodaliteiten te regelen.

Deze cao's voorzien:

- De wijze waarop de loonaanpassing in gang wordt gezet: op vaste tijdstippen of bij overschrijding van de spilindex door het 4-maandelijks voortschrijdend gemiddelde van de gezondheidsindex of door het gemiddelde van 2 of meer indexcijfers
- Het moment van aanpassing
- de omvang van de aanpassing
- in het geval van een glijdende schaal: hoe de opeenvolgende spilindexen berekend worden

De modaliteiten van de indexering worden in de cao's vastgelegd voor een periode die over het algemeen twee jaar bestrijkt. Opeenvolgende cao's behouden echter vaak dezelfde indexeringsmodaliteiten zodat gedurende verschillende jaren in een sector volgens dezelfde modaliteiten geïndexeerd wordt.

Indexeren op vaste tijdstippen

De indexering gebeurt automatisch op het bij cao overeengekomen tijdstip -bijvoorbeeld maandelijks of per kwartaal- en ongeacht het peil dat door de index bereikt wordt.

- In de banken (paritair comité 310) wordt om de twee maanden de volgende formule op de lonen toegepast: conventioneel basisloon x wijzigingspercentage van de referentie-index over de vorige 2 maanden
De lonen in de banksector werden op 1 juli 2005 geïndexeerd (dus vermenigvuldigd) met 1,005284.
Deze factor wordt verkregen door het 4-maandelijks gemiddelde gezondheidsindexcijfer van juni 2005 (zijnde 116,04) te delen door dat van april 2005 (nl. 115,43). Zo bekom je immers het wijzigingspercentage over de twee maanden mei en juni.

Indexeren door een glijdende schaal

Hier worden de lonen aangepast wanneer de referentie-index een vooraf bepaalde spilindex bereikt of overschrijdt. Het verschil tussen twee spilindexen wordt bij cao vastgelegd meestal in procenten ten opzichte van een basisindex of ten opzichte van de vorige spilindex (bijvoorbeeld 1% of 2%).

In sommige cao's moet het (rekenkundig) gemiddelde van twee of meer indexcijfers de spilindex overschrijden.

- In het glasbedrijf (paritair comité 115) wordt er geïndexeerd op basis van een spilindex met schijven van 2%. Voorwaarde om te indexeren: de 4-maandelijks gemiddelde gezondheidsindex moet de spilindex overschrijden. Het 4-maandelijks gemiddelde gezondheidsindexcijfer bedroeg 112,82 in augustus 2010. Dit was voldoende om het toen geldende spilindexcijfer van 112,72 te overschrijden. De lonen werden bijgevolg vermenigvuldigd met 1,02 in september.

Bij overschrijding van de spilindex wordt de nieuwe spilindex als volgt berekend: $(112,72 \times 1,02) = 114,97$.

Indexering in de publieke sector

De modaliteiten van de loonindexering in de publieke sector zijn niet bij cao, maar bij wet vastgelegd. De lonen en wedden worden per schijf van 2% aangepast met een wachtperiode van één maand.

In april 2011 bedroeg de 4-maandelijks gemiddelde gezondheidsindex 115,10. De spilindex van de publieke sector bedroeg 114,97 en was dus overschreden. De werknemers in de publieke sector krijgen een indexering van 2% in juni (na één maand - mei - wachten dus). De nieuwe spilindex bedraagt $114,97 \times 1,02 = 117,27$.

Indexering van de sociale uitkeringen

Net zoals in de publieke sector zijn de modaliteiten bij wet vastgelegd en ook de spilindexen zijn dezelfde als in de publieke sector.

Dankzij het ABVV is er voor de sociale uitkeringen echter geen wachtperiode meer van één maand. Aangezien in het najaar 2000 de prijs van de petroleumproducten fors gestegen was, oefende het ABVV druk uit op de regering met de vraag de koopkracht van de gezinnen te vrijwaren en onder meer de trage aanpassing van de sociale uitkeringen aan de index te verbeteren door het afschaffen van de wachtperiode van één maand.

Bovendien voorziet de programmawet van 02/01/2001 (BS 03/01/2001) ook dat de spilindex niet meer moet overschreden worden door het gemiddelde van de laatste twee 4-maandelijks gemiddelde gezondheidsindexen maar enkel door het laatste 4-maandelijks gemiddelde, net zoals in de publieke sector.

Zo worden de sociale uitkeringen in mei 2011 geïndexeerd met 2% naar aanleiding van de overschrijding van de spilindex in april.

- Onder sociale uitkeringen verstaan we
- geneeskundige verzorging en uitkeringen
  - pensioenen
  - arbeidsongevallen en beroepsziekten
  - tegemoetkomingen aan personen met handicap
  - bestaansminima
  - gezinsbijslag

De “all in” formule

Sinds de sectorakkoorden van 2001-2002 hebben bepaalde sectoren zogenaamde *all in akkoorden* onderhandeld. Deze akkoorden hebben betrekking op ongeveer 500.000 werknemers.

De “all in” indexeringsystemen onderhandelen nominale verhogingen (verwachte inflatie inbegrepen). De globale loonsverhoging is dus gekend van bij de start, ongeacht de werkelijke evolutie van de inflatie. In tegenstelling tot wat sommige politici en werkgevers beweren, stelt dit principe om een “all in” akkoord te onderhandelen het principe van de automatische indexering niet in vraag.

Toch verzet het ABVV zich tegen de interprofessionele veralgemening van de all in akkoorden. Het sluiten van dergelijke akkoorden maakt deel uit van de onderhandelingsvrijheid van de sectoren. De enige voorwaarden die het ABVV vraagt zijn het integrale respect voor het mechanisme van de automatische indexering en de baremieke loonsverhogingen.

De conversiecoëfficiënt

Wat is dit?

De nationale consumptieprijnsindex en de gezondheidsindex met als basisjaar 1996 (1996 = 100) waren in voege tot december 2005. De laatste indexcijfers van 2005 waren de volgende:

2005 (basis 1996=100)	Oktober	November	December
Index van de consumptieprijzen			
• Maandelijks	118,95	118,92	118,90
• 4-maandelijks gemiddelde	119,02	119,02	118,99
Gezondheidsindex			
• Maandelijks	116,46	116,82	116,91
• 4-maandelijks gemiddelde	116,66	116,68	116,71

Om over te schakelen op een indexcijfer met een nieuw basisjaar, moeten we één of twee conversiecoëfficiënt(en) gebruiken, enerzijds om de spilindexen naar het nieuwe basisjaar om te zetten, en anderzijds om een ononderbroken reeks van indexcijfers samen te stellen die begon in 1920.

Om ononderbroken reeksen te vormen van de index van de consumptieprijzen werd een conversiecoëfficiënt berekend die 0,8701 bedraagt.

Aangezien de lonen en sociale uitkeringen gekoppeld zijn aan de 4-maandelijks gemiddelde gezondheidsindex, besloten de sociale partners de conversiecoëfficiënt van toepassing op de loonovereenkomsten en de sociale uitkeringen hierop te baseren.

Op 25 januari 2006 ondertekenden de sociale partners in de Nationale Arbeidsraad cao nr. 87 die de conversiecoëfficiënt voor de gezondheidsindex en de spilindexen vastlegt op 0,8790.

Hoe wordt deze coëfficiënt gebruikt?

Laten we onderstaande tabel omschakelen naar het basisjaar 2004. Dit levert de indexcijfers op van de maanden oktober, november en december 2005, uitgedrukt in het nieuwe basisjaar (de oude indexcijfers worden dus vertaald in nieuwe indexcijfers):

2005 (basis 2004 =100)	Omschakelingscoëfficiënt	Oktober	November	December
Index van de consumptieprijzen	0,8701			
• Maandelijks		103,50	103,47	103,45
• 4-maandelijks gemiddelde		103,56	103,56	103,53
Gezondheidsindex	0,8790			
• Maandelijks		102,37	102,68	102,76
• 4-maandelijks gemiddelde		102,54	102,56	102,59

De eerste officiële indexcijfers met 2004 = 100 als basisjaar en gebaseerd op de nieuwe korf en de nieuwe berekeningstechnieken waren die van januari 2006:

Index van de consumptieprijzen	
• Maandelijks:	103,48
• 4-maandelijks gemiddelde:	103,48
Gezondheidsindex	
• Maandelijks:	102,82
• 4-maandelijks gemiddelde:	102,66

Voor alle indexeringen gebaseerd op het systeem van de spilindexen (zoals het systeem van de openbare diensten), volstaat het de spilindex te vermenigvuldigen met 0,8790 om de nieuwe spilindex te verkrijgen.

Toegepast op de openbare sector en de scheikundige nijverheid geeft dit de volgende resultaten:

	Huidige spilindex (basis 1996 = 100) Maart 2011	Conversiecoëfficiënt (om over te gaan van basis 1996 naar basis 2004)	Nieuwe spilindexen (basis 2004 = 100) Maart 2011
Openbare sector	130,80	0,8790	114,97
Scheikundige nijverheid	117,25		111,85

Bijlage 3 omvat de tabel met de conversiecoëfficiënten. Aan de hand van deze tabel kunnen alle indexen sinds 1920 worden vertaald naar een willekeurig gekozen basisjaar. Voor sommige jaren bestaan er dus twee conversiecoëfficiënten: één voor de index van de consumptieprijzen en een andere voor de gezondheidsindex die wordt gebruikt voor de indexering van de lonen en de sociale uitkeringen.

Is dit belangrijk?

In tegenstelling tot de conversiecoëfficiënt van de index van de consumptieprijzen, is de bepaling van de conversiecoëfficiënt van de gezondheidsindex geen zuiver technische aangelegenheid. Het is een deels politieke keuze die heel belangrijk is, want ze heeft een invloed op het moment waarop de lonen en de sociale uitkeringen de volgende keer zullen worden geïndexeerd.

Wat de berekening van deze coëfficiënt betreft, hebben de vakbondsorganisaties altijd gestreefd naar de grootst mogelijk neutraliteit: de omschakeling naar een nieuwe index mag dus geen aanleiding geven tot een vertraging, noch tot een versnelling van de indexering.

De Indexcommissie

De Indexcommissie werd opgericht door het Koninklijk Besluit van 22 december 1967. Zij bestond voor deze datum onder de naam van "Kommissie der Indexcijfers van de Kleinhandelsprijzen en van de Levensduurte".

Wat is haar rol?

Op het einde van elke maand komt de Indexcommissie samen om het Nationaal Indexcijfer van de Consumptieprijzen van de desbetreffende maand te onderzoeken. Heeft zij geen bezwaren, dan wordt het indexcijfer goedgekeurd.

Een hervorming van de index wordt van A tot Z door de Indexcommissie begeleid en geadviseerd. Zij doet voorstellen over de invoering van nieuwe getuigen, het schrappen van oude getuigen, over de toewijzing van de gewichten aan de getuigen, over de wijziging van bestaande berekeningsmethodes of over nieuw toe te passen methodes. Haar advies over de hervorming wordt aan de minister van Economie overgemaakt, die de eindbeslissing neemt.

Tussen hervormingen door kan de Minister van Economie het advies van de Indexcommissie vragen of worden op eigen initiatief van de Indexcommissie adviezen gegeven als er ergens een knelpunt blijkt te zijn of als zij meent dat er ergens een verbetering kan aangebracht worden. Zo vroeg de minister, naar aanleiding van de afschaffing van het kijk- en luistergeld in Vlaanderen en Brussel in 2002 en de weerslag hiervan op het indexcijfer, het advies van de Indexcommissie over de manier waarop de afschaffing van regionale belastingen in het algemeen in het indexcijfer verwerkt moest worden.

Belangrijk om te weten is dat de Indexcommissie enkel een raadgevende bevoegdheid heeft. Keurt zij het indexcijfer van de maand unaniem goed of geeft zij unanieme adviezen, dan is het echter zo dat de Minister van Economie daar in principe niet van afwijkt. In het andere geval is het aan de minister om de knoop door te hakken.

De Eenheid Consumptieprijzen

De berekening van het maandelijkse indexcijfer van de consumptieprijzen en van de gezondheidsindex gebeurt door de Eenheid Consumptieprijzen, voorheen de Dienst voor het Indexcijfer genoemd. Deze eenheid valt onder de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de Federale Overheidsdienst Economie en staat in voor de verwerking van de gegevens die tot het maandelijkse indexcijfer leiden. Hij bestaat uit een buitendienst waarvan de agenten maandelijks de prijzen noteren van de getuigen in de verschillende lokaliteiten, en uit een binnendienst.

Het recentste indexcijfer is onmiddellijk na goedkeuring door de Indexcommissie beschikbaar via het automatisch antwoordapparaat op 02/277.56.40.

Voor inlichtingen met betrekking tot de indexcijfers kan je mailen naar ind@mineco.fgov.be of bellen naar 02/548.62.11 (van 9u tot 12u) of faxen naar 02/201.65.81. Je kan de index voor een bepaalde maand ook opvragen via de indexconverter, via de website <http://statbel.fgov.be> of rechtstreeks via de link http://statbel.fgov.be/indicators/cpi_base_nl.asp.

Het volstaat dat je jaar en maand intikt in de indexconverter om zowel de consumptieprijsindex als de gezondheidsindex van die maand op alle beschikbare basissen op het scherm te krijgen.

Wie zetelt in de Indexcommissie?

Sinds het Koninklijk Besluit van 30 juli 1985 is de Indexcommissie samengesteld uit:

- een voorzitter
- 21 effectieve leden waarvan:
  - 7 vertegenwoordigers van de vakbonden (3 van het ABVV, 3 van het ACV en 1 van het ACLVB)
  - 7 vertegenwoordigers van de werkgevers (5 van het VBO, 1 van de middenstands- en 1 van de landbouworganisatie);
  - 7 universiteitsprofessoren;

Een secretaris en een adjunct-secretaris (ambtenaren van de Federale Overheidsdienst Economie) verzekeren het secretariaat.

Al deze personen worden benoemd voor een periode van 6 jaar.

De voorzitter en de leden hebben het recht om te stemmen.

De geharmoniseerde index van de consumptieprijzen

Wat is dit?

De geharmoniseerde index van de consumptieprijzen is het instrument dat op Europees vlak de prijsstabiliteit in de lidstaten meet. Het Europese verdrag voorziet dat een lidstaat moet beschikken over een hoge prijsstabiliteit, die wordt gemeten aan de hand van de inflatie.

Om een vergelijking op Europees niveau mogelijk te maken, formuleerde Eurostat (de dienst voor statistiek van de Europese Unie) voor de lidstaten enkele aanbevelingen betreffende de berekening van de index die dienst moet doen als inflatiemeter.

Met het oog op de hervorming van de index van de consumptieprijzen heeft de Indexcommissie in de mate van het mogelijke rekening gehouden met deze aanbevelingen.

Zo word de geharmoniseerde index van de consumptieprijzen ingedeeld in 12 hoofdgroepen. De Indexcommissie besliste deze onderverdeling te volgen en dit gaf aanleiding tot de verschuiving van bepaalde goederen en diensten naar een andere groep.

Waarvoor dient deze index?

De geharmoniseerde index van de consumptieprijzen wordt enkel gebruikt voor de controle van de prijsstabiliteit die werd voorzien in het Europese Verdrag. Hij laat ook toe een vergelijking te maken van de inflatiecijfers binnen de Europese Unie.

De geharmoniseerde index van de consumptieprijzen heeft geen invloed op de automatische indexering van de lonen en de sociale uitkeingen in België.

Waarin verschilt deze index van de nationale index van de consumptieprijzen?

Sinds januari 1997 berekent de Eenheid consumptieprijzen de geharmoniseerde index van de consumptieprijzen voor België en sinds maart 1997 publiceert Eurostat dit cijfer maandelijks voor alle lidstaten.

Zoals kan worden afgeleid uit onderstaande cijfers met betrekking tot de 12 maanden van het jaar 2010, evolueren de nationale index van de consumptieprijzen en de geharmoniseerde index van de consumptieprijzen vrij gelijklopend. Het meest opvallende verschil tussen de twee is dat de nationale index van de consumptieprijzen geen rekening houdt met de koopjes en de geharmoniseerde index van de consumptieprijzen wel. Dit verklaart de verschillen in januari en juli (de maanden waarin er koopjes zijn).

2010	Index van de consumptieprijzen	
	nationaal 2005=100	geharmoniseerd 2005=100
januari	109,01	107,90
februari	109,47	110,42
maart	109,87	110,98
april	110,25	111,48
mei	110,69	111,88
juni	110,68	111,89
juli	110,73	109,85
augustus	110,80	112,10
september	111,15	112,24
oktober	111,30	112,39
november	111,44	112,52
december	111,88	113,16

BIJLAGE 1:

Lijst van “getuigen” met hun gewichten

Hieronder staat de verwijzing naar de getuigenkorf met wegingscoëfficiënten.

Lijst van de getuigen met hun wegingscoëfficiënt in de CPI-2004 (PDF, 156.91 Kb):
<http://statbel.fgov.be/nl/binaries/cpi1_nl_tcm325-65939.pdf>

BIJLAGE 2: De lokaliteiten en hun geografisch gewicht

		GEWICHT	
		B-2004	B-1996
	HET RIJK	1000	1000
1	BRUSSEL	96	93
	BRUSSEL HOOFDSTAD	96	93
2	LEUVEN	33	32
7	HALLE	28	27
5	ASSE	27	27
6	DIEST	7	8
8	TIENEN	4	5
	VLAAMS BRABANT	99	99
3	NIJVEL	18	17
4	WAVER	13	12
9	GELDENAKEN	4	4
	WAALS BRABANT	35	33
10	ANTWERPEN	86	87
11	TURNHOUT	31	30
12	MECHELEN	22	22
13	MOL	9	9
14	LIER	8	8
15	BOOM	5	5
	ANTWERPEN	161	161
16	HASSELT	33	32
17	MAASEIK	14	14
18	TONGEREN	11	10
19	LOMMEL	7	7
20	SINT-TRUIDEN	5	5
21	BORGLOON	4	4
22	BILZEN	4	4
	LIMBURG	78	76

23	LUIK	52	54
24	VERVIERS	19	19
25	HOEI	10	10
26	BORGWORM	7	6
27	EUPEN	4	4
28	AYWAILLE	4	4
29	MALMEDY	3	3
	LUIK	99	100
30	NAMEN	17	17
31	COUVIN	6	6
32	DINANT	6	6
33	GEMBLOUX	5	4
34	ANDENNE	3	3
35	SAMBREVILLE	3	3
36	CINEY	3	3
37	BEAURAING	1	1
	NAMEN	44	43
38	AARLEN	10	10
39	MARCHE-EN-FAMENNE	4	4
40	BASTENAKEN	4	4
41	SAINT-HUBERT	3	3
42	BERTRIX	2	2
43	LA ROCHE-EN-ARDENNE	1	1
	LUXEMBURG	24	24
44	CHARLEROI	53	55
45	BERGEN	24	25
46	DOORNIK	14	14
47	'S GRAVENBRAKEL	10	9
48	LA LOUVIERE	7	8
49	AAT	7	7
50	MOESKROEN	7	7
51	CHIMAY	1	2
	HENEGOUWEN	123	127

52	KORTRIJK	27	28
53	BRUGGE	26	26
54	ROESELARE	14	14
55	OOSTENDE	14	14
56	POPERINGE	10	10
57	VEURNE	10	10
58	TIELT	8	9
	WEST-VLAANDEREN	109	111
59	GENT	48	48
60	AALST	22	23
61	SINT-NIKLAAS	22	22
62	DENDERMONDE	18	18
63	OUDENAARDE	11	11
64	EEKLO	8	8
65	GERAARDSBERGEN	3	3
	OOST-VLAANDEREN	132	133

BIJLAGE 3: Conversiecoëfficiënten

Een indexcijfer omrekenen	Naar basisjaar									
	2004	1996	1988	1981	1974/1975	1971	1966	1953	1936/38	1914
Van basisjaar 2004	-	1,1493 (1,1377) ²	1,4105 (1,3717) ²	1,9082	2,9388	4,0261	4,7866	6,2187	25,8141	187,7464
1996	0,8701 (0,8790) ²	-	1,2273 (1,2057) ²	1,6603	2,5570	3,5031	4,1648	5,4109	22,4607	163,3572
1988	0,7090 (0,7290) ²	0,8148 (0,8294) ²	-	1,3528	2,0834	2,8543	3,3935	4,4088	18,3009	133,1029
1981	0,5241	0,6023	0,7392	-	1,5401	2,1099	2,5085	3,2590	13,5282	98,3907
1974/1975	0,3403	0,3911	0,4800	0,6493	-	1,37	1,6288	2,1161	8,7839	63,8853
1971	0,24838	0,28546	0,35035	0,47394	0,72993	-	1,1889	1,54462	6,41172	46,63244
1966	0,20892	0,24011	0,29468	0,39863	0,6139	0,8411	-	1,2992 (1,2988) ¹	5,39298	39,22314
1953	0,16080	0,18481	0,22682	0,30683	0,4725	0,64739	0,7697 (0,76994) ¹	-	4,151 (4,188) ¹	30,19022
1936/38	0,03874	0,04452	0,05464	0,07391	0,1138	0,15596	0,18542	0,2409 (0,2389) ¹	-	7,273
1914	0,00533	0,00612	0,00751	0,010164	0,0156	0,02144	0,02549	0,03312	0,1375	

¹ Omrekeningscoëfficiënt vastgesteld door de Nationale Arbeidsraad voor de loonovereenkomsten en de sociale zekerheid

² Omrekeningscoëfficiënt vastgesteld door de Nationale Arbeidsraad voor de gezondheidsindex

BIJLAGE 4: Huurindexering

De 'Wet van 13 april 1997 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de huurovereenkomsten' (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 mei 1997) wijzigt maar in heel beperkte mate de indexering van huurcontracten

- Alle huurovereenkomsten -dus zowel schriftelijke als mondelinge- die voor 31 mei 1997 werden afgesloten kunnen jaarlijks geïndexeerd worden (contracten afgesloten voor 28 februari 1991 moeten dit wel expliciet vermelden; contracten afgesloten na deze datum kunnen steeds geïndexeerd worden tenzij de overeenkomst dit uitdrukkelijk uitsluit).

Mondelinge overeenkomsten afgesloten na 31 mei 1997 kunnen niet geïndexeerd worden, schriftelijke wel. De indexering moet schriftelijk gevraagd worden door de eigenaar (of de verhuurder). Als deze laatste de indexering te laat vraagt, dan kan hij slechts drie maanden voorafgaand aan zijn schriftelijk verzoek terugvorderen.

Bijvoorbeeld: de verhuurder mag in februari indexeren, maar vraagt dit pas in juli. Hij kan aan de huurder slechts vragen om voor de maanden april, mei en juni het verschil -tussen de geïndexeerde huurprijs en de niet-geïndexeerde huurprijs- bij te betalen. Voor de periode juli tot en met januari van het volgend jaar betaalt de huurder de geïndexeerde huurprijs.

Omgekeerd, als de huurder vaststelt dat hij te veel huur betaalde, dan kan hij de te veel betaalde bedragen tot vijf jaar terugvorderen.

- Als de huurprijs mag geïndexeerd worden, dan kan dit slechts eenmaal per jaar. Het tijdstip vanaf wanneer er geïndexeerd mag worden, ligt vast en valt telkens op de verjaardag van de inwerkingtreding van de huurovereenkomst: dus in dezelfde maand als de maand waarin de huurder de woning mocht betrekken en niet in de maand waarop het huurcontract ondertekend werd.
- De formule om de geïndexeerde huurprijs te berekenen is de volgende:

$$\text{basishuurprijs} \times \text{nieuw indexcijfer} = \text{nieuwe huurprijs} \\ \text{aanvangsindexcijfer}$$

Het *nieuwe indexcijfer* is het indexcijfer van de maand die voorafgaat aan de verjaardag van de inwerkingtreding van de huurovereenkomst (dus van de maand voor de maand waarop de huurder de woning kon betrekken). Opgelet: vanaf februari 1994 geldt het gezondheidsindexcijfer als nieuw indexcijfer.

De *basishuurprijs* en het *aanvangsindexcijfer* zijn beide afhankelijk van de datum waarop de huurovereenkomst werd gesloten. De basishuurprijs mag nooit de door de huurder verschuldigde kosten en lasten bevatten.

Met het overzicht op pagina 50 kun je bepalen wat je als basishuurprijs en aanvangsindexcijfer moet nemen.

De tabellen worden gepubliceerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische informatie (ADSEI) en geven de wettelijke cijfers die in aanmerking moeten genomen worden voor de huurindexering. Ze zijn terug te vinden op: http://int.search.belgium.be/searchservice-web/search/dci/economie_nl?queryLanguage=nl&f.language=nl&query=huurindexering

We geven hieronder een paar voorbeelden van berekeningen van huurindexeringen

1. **Je huurcontract werd ondertekend op 18 september 1977.** De huurovereenkomst trad in werking op 1 november 1977 (je kon op dat moment het gehuurde appartement betrekken). In december 1983 betaalde je €170 huur.

In november 2005 kan de verhuurder je als volgt indexeren:

$$\frac{\text{€170 x gezondheidsindexcijfer oktober 2005 (met basis 1988)}}{\text{Indexcijfer december 1982}} = \frac{\text{€170 x 140,42}}{82,54} = \text{€289}$$

Voor contracten afgesloten vóór 1/1/1981 geldt het indexcijfer van december 1982 als aanvangsindexcijfer, dus 82,54.

2. **In april 1983 ondertekende je een huurovereenkomst die op 1 mei 1983 in werking trad.** De overeengekomen huurprijs bedroeg €188.

Op 1 mei 2005 mocht de huurprijs als volgt geïndexeerd worden:

$$\frac{\text{€188 x gezondheidsindexcijfer april 2005 (met basis 1988)}}{\text{Indexcijfer april 1983}} = \frac{\text{€188 x 139,70}}{84,58} = \text{€310}$$

3. **Je sloot een huurcontract af op 5 januari 1992 en kon het huis betrekken op 1 februari 1992.** De overeengekomen huurprijs bedroeg €300. Steeds vanaf 1 februari kan je verhuurder de indexering vragen, dit moet weliswaar schriftelijk gebeuren.

De verhuurder kan je op 1 februari 1993 vragen het volgende te betalen voor de periode februari 1993 tot en met januari 1994:

$$\frac{\text{€300 x Indexcijfer januari 1993 (met basis 1988)}}{\text{Indexcijfer december 1991}} = \frac{\text{€300 x 114,53}}{111,09} = \text{€309}$$

Op 1 februari 1994 wordt dit:

$$\frac{\text{€300 x gezondheidsindexcijfer januari 1994 (met basis 1988)}}{\text{Indexcijfer december 1991}} = \frac{\text{€300 x 115,65}}{111,09} = \text{€312}$$

Op 1 februari 2005 kan de verhuurder de volgende huurprijs vragen:

$$\frac{\text{€300 x gezondheidsindexcijfer januari 2005 (met basis 1988)}}{\text{Indexcijfer december 1991}} = \frac{\text{€300 x 138,27}}{111,09} = \text{€373}$$

4. **Op 28 december 1994 sloot je een huurcontract af met basishuurprijs €200.** Je kan op 1 januari 1995 het appartement betrekken. Vanaf januari 1995 tot en met december 1995 betaal je €200 huur.

Op 1 januari 1996 laat de verhuurder je weten de huurprijs te indexeren. Je betaalt dan voor de periode januari 1996 tot en met december 1996:

$$\frac{\text{€200 x gezondheidsindexcijfer december 1995 (met basis 1996)}}{\text{gezondheidsindexcijfer november 1994}} = \frac{\text{€200 x 98,65}}{97,25} = \text{€203}$$

In 2005 wordt de geïndexeerde huurprijs:

$$\frac{\text{€200 x gezondheidsindexcijfer december 2004 (met basis 1996)}}{\text{gezondheidsindexcijfer november 1994}} = \frac{\text{€200 x 114,25}}{97,25} = \text{€235}$$

De brochure 'De huurwet', editie 2010 van de Federale Overheidsdienst Justitie kan gedownload worden in PDF-formaat via het internet op http://www.belgium.be/nl/publicaties/publ_de_huurwet.jsp

De Eenheid Consumptieprijzen stelt bovendien een huurcalculator ter beschikking, die bruikbaar is voor alle huurovereenkomsten aangegaan na 1983, en die automatisch de nodige bewerkingen uitvoert voor de berekening van de huurprijsindexeringen. Niet alleen het eindresultaat wordt weergegeven maar ook de te gebruiken indexcijfers. Deze huurcalculator is terug te vinden op:

<http://economie.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/consumptieprijzen/huurindexatie/huurcalculator/>

**Berekening van de huurindexering ten gevolge van de invoering van de gezondheidsindex
Ingevoerd vanaf 1 januari 1994 door het KB van 24/12/1993 (BS 31/12/1993)**

Huur =

Basishuurprijs x indexcijfer van de maand die voorafgaat aan de verjaardag van de inwerkingtreding van de overeenkomst
Aanvangsindexcijfer

Inwerkingtreding van de overeenkomst vóór 1 januari 1984		Inwerkingtreding van de overeenkomst vanaf 1 januari 1984	
Contract gesloten vóór 01/01/1981 (zie voorbeeld 1)	Contract gesloten tussen 01/01/1981 en 31/12/1983 (zie voorbeeld 2)	Contract gesloten vóór 01/02/1994 (zie voorbeeld 3)	Contract gesloten vanaf 01/02/1994 (zie voorbeeld 4)
Aanvangsindexcijfer = december 1982 = 82,54 (basis 1988)	Aanvangsindexcijfer = indexcijfer van de maand die de aanpassing of inwerkingtreding van de overeenkomst in 1983 voorafgaat	Aanvangsindexcijfer Indexcijfer van de maand die het sluiten van de overeenkomst voorafgaat	Aanvangsindexcijfer gezondheidsindex van de maand die het sluiten van de overeenkomst voorafgaat
Basishuurprijs = huur: <ul style="list-style-type: none"> • vastgelegd bij rechterlijke beslissing • bij afwezigheid, basishuurprijs gebruikt bij de berekening van de geïndexeerde huurprijs in 1990 • bij afwezigheid, laatste huurprijs in 1983 betaald 		Basishuurprijs = afgesproken huurprijs	
Nieuw indexcijfer = het (gezondheids)indexcijfer van de maand die voorafgaat aan de verjaardag van de inwerkingtreding van de huurovereenkomst			

		HUURINDEX																												
		BASIS 1988 = 100																												
		1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
J		89,27	93,77	97,03	97,89	98,82	101,18	104,82	108,89	111,37	114,53	115,85	117,83	119,86	122,09	122,78	124,27	125,74	128,38	132,54	133,76	135,85	138,27	141,04	143,92	147,94	152,88	152,75	156,90	
F		89,94	94,74	97,11	98,08	99,10	101,63	105,07	109,25	111,72	114,82	116,00	118,22	120,09	121,88	123,08	124,56	126,07	128,80	132,74	134,51	136,27	138,99	141,71	144,66	149,12	153,29	153,49	157,81	
M		90,32	95,50	96,96	98,19	99,13	101,87	105,33	108,80	111,75	115,02	115,92	118,11	120,13	121,31	122,92	124,57	126,35	129,18	133,02	134,82	136,30	139,74	141,60	144,34	149,95	152,35	153,78	158,28	
A		90,91	95,87	97,26	98,64	99,58	102,56	105,81	108,86	111,87	115,12	116,10	118,23	120,15	121,33	123,51	124,87	126,69	130,14	132,76	134,71	136,85	139,70	142,11	144,82	150,19	152,49	154,10		
M		91,11	95,97	97,04	98,68	99,67	102,65	105,84	109,25	112,28	115,30	116,44	118,15	119,90	121,45	124,18	125,08	126,85	130,77	133,05	134,52	137,05	139,97	142,59	144,49	151,16	152,20	154,62		
J		91,37	95,99	97,17	98,79	99,84	102,84	105,91	109,74	112,64	115,32	116,65	118,23	120,00	121,67	124,05	124,86	127,12	131,19	132,74	134,86	137,03	140,21	142,56	144,41	151,74	151,57	154,65		
J		91,86	96,51	97,16	99,14	100,15	103,18	106,28	110,34	113,16	116,08	117,45	119,03	120,84	122,78	124,36	124,89	127,43	131,32	133,16	135,11	137,45	140,78	143,00	144,99	152,56	151,55	154,81		
A		92,22	96,51	97,25	99,45	100,36	103,52	106,90	110,68	112,97	116,57	117,58	119,38	121,17	122,84	123,87	124,58	127,49	131,41	133,10	135,28	137,49	140,80	143,18	144,95	152,09	151,79	154,92		
S		92,50	96,71	97,59	99,27	100,47	104,04	107,87	110,60	113,17	116,36	117,43	118,97	120,81	122,34	123,84	124,83	126,05	131,61	133,37	135,61	137,55	140,64	143,15	145,00	152,46	151,52	155,40		
O		92,92	96,66	97,84	99,17	100,50	104,16	108,60	111,01	113,41	116,50	117,24	118,78	121,00	122,37	123,85	124,97	127,85	131,69	133,15	135,22	138,04	140,42	143,10	145,66	152,66	151,76	155,63		
N		92,96	96,89	97,40	98,87	100,44	104,03	108,21	111,29	113,77	116,65	117,25	118,97	121,12	122,72	123,83	125,19	128,35	131,94	133,18	135,47	138,03	140,85	143,45	146,68	152,38	151,92	155,76		
D		93,17	96,92	97,49	98,90	100,80	104,43	108,08	111,09	113,76	116,83	117,29	118,94	121,29	122,68	123,84	125,42	128,29	131,70	133,29	135,42	137,75	140,96	143,59	147,38	152,59	152,20	156,15		

BASIS 1996 = 100																		
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
J	95,92	97,73	99,41	101,26	101,83	103,07	104,29	106,48	109,93	110,94	112,67	114,68	116,98	119,37	122,70	126,80	126,69	130,13
F	96,21	98,05	99,60	101,09	102,08	103,31	104,56	106,83	110,09	111,56	113,02	115,28	117,54	119,98	123,68	127,14	127,31	130,89
M	96,14	97,96	99,64	100,61	101,95	103,32	104,79	107,14	110,33	111,82	113,05	115,90	117,44	119,72	124,37	126,38	127,55	131,28
A	96,29	98,06	99,65	100,63	102,44	103,57	105,08	107,94	110,11	111,73	113,50	115,87	117,87	120,12	124,57	126,48	127,81	
M	96,58	97,99	99,45	100,73	102,99	103,74	105,21	108,46	110,35	111,57	113,67	116,09	118,26	119,85	125,37	126,24	128,24	
J	96,75	98,06	99,53	100,91	102,89	103,56	105,43	108,81	110,09	111,85	113,65	116,29	118,24	119,78	125,85	125,72	128,26	
J	97,41	98,72	100,22	101,83	103,14	103,58	105,69	108,92	110,44	112,06	114,00	116,76	118,61	120,25	126,53	125,69	128,40	
A	97,52	99,01	100,50	101,88	102,74	103,33	105,74	108,99	110,39	112,20	114,03	116,78	118,75	120,22	126,15	125,90	128,49	
S	97,40	98,67	100,20	101,47	102,71	103,53	106,20	109,16	110,62	112,47	114,08	116,65	118,73	120,27	126,46	125,67	128,89	
O	97,24	98,52	100,36	101,49	102,72	103,65	106,04	109,22	110,43	112,15	114,49	116,46	118,68	120,81	126,61	125,88	129,08	
N	97,25	98,67	100,46	101,78	102,70	103,83	106,45	109,43	110,46	112,36	114,48	116,82	118,98	121,65	126,39	126,00	129,19	
D	97,28	98,65	100,60	101,75	102,71	104,02	106,40	109,23	110,55	112,32	114,25	116,91	119,09	122,23	126,56	126,24	129,52	

BASIS 2004 = 100																		
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
J	84,31	85,90	87,38	89,00	89,51	90,60	91,67	93,60	96,63	97,52	99,04	100,80	102,82	104,92	107,85	111,45	111,36	114,38
F	84,56	86,18	87,55	88,85	89,73	90,81	91,91	93,90	96,77	98,06	99,34	101,33	103,31	105,46	108,71	111,75	111,90	115,05
M	84,51	86,10	87,57	88,43	89,61	90,82	92,11	94,18	96,98	98,29	99,37	101,88	103,23	105,23	109,32	111,07	112,11	115,39
A	84,64	86,19	87,59	88,45	90,04	91,04	92,37	94,88	96,79	98,21	99,77	101,85	103,60	105,58	109,49	111,17	112,34	
M	84,88	86,13	87,41	88,54	90,53	91,19	92,48	95,34	97,00	98,07	99,92	102,04	103,95	105,34	110,20	110,96	112,72	
J	85,04	86,19	87,48	88,70	90,44	91,03	92,67	95,64	96,77	98,32	99,90	102,22	103,93	105,28	110,62	110,50	112,74	
J	85,62	86,77	88,09	89,51	90,66	91,05	92,90	95,74	97,08	98,50	100,21	102,63	104,25	105,70	111,22	110,48	112,86	
A	85,72	87,03	88,33	89,55	90,31	90,83	92,95	95,80	97,03	98,62	100,23	102,65	104,38	105,67	110,88	110,66	112,94	
S	85,61	86,73	88,07	89,19	90,28	91,00	93,35	95,95	97,23	98,86	100,28	102,54	104,36	105,71	111,15	110,46	113,29	
O	85,47	86,59	88,21	89,21	90,29	91,11	93,21	96,00	97,07	98,58	100,64	102,37	104,32	106,19	111,29	110,64	113,46	
N	85,48	86,73	88,30	89,46	90,27	91,27	93,57	96,19	97,09	98,76	100,63	102,68	104,58	106,93	111,09	110,75	113,55	
D	85,50	86,71	88,42	89,43	90,28	91,43	93,53	96,01	97,17	98,73	100,43	102,76	104,68	107,44	111,24	110,96	113,84	

(*) Sinds januari 1994 is voor de huurindexering het gebruik van de **gezondheidsindex** verplicht (Koninklijk Besluit van 24/12/1993, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 31/12/1993).

1. Huurcontract gesloten vóór 1 februari 1994: gebruik **uitsluitend** bovenstaande tabel (basis 1988 = 100).

2. Huurcontract gesloten vanaf 1 februari 1994: zowel de tabel met basis 1988=100, als de tabel met de basis 1996 = 100, als de tabel met basis 2004 = 100 kunnen gebruikt worden.

Andere omgerekende indexcijfers hebben geen wettelijke grond.

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Consumptieprijsen - Simon Bolivarlaan 30 - 1000 Brussel
Tel. 02/277 51 11 - Fx 02/277 96 15 - Antwoordapp 02/277 56 40
<http://statbel.fgov.be> - ind@economie.fgov.be

ABVV

Voor meer info:

ABVV
Hoogstraat 42 | 1000 Brussel
Tel. +32 2 506 82 11 | Fax +32 2 550 14 00
infos@abvv.be | www.abvv.be

Volledige of gedeeltelijke overname of reproductie van
de tekst uit deze brochure
mag alleen met duidelijke bronvermelding.
© Mei 2011

Verantwoordelijke uitgever: Rudy De Leeuw